

75. [*] అతను ('ఖిద్ర్) జవాబిచ్చాడు: "నిశ్చయంగా, నీవు నాతోపాటు ఏ మాత్రం సహనం వహించలేవు!" అని నేను నీతో ముందే చెప్ప లేదా?

76. (మూసా) అన్నాడు: "ఇక ముందు దేన్ని గురించి అయినా నిన్ను అడిగితే నన్ను నీతో పాటు ఉండనివ్వకు. వాస్తవానికి నీవు, నా తరపు నుండి ఇంత వరకు చాలినన్ని సాకులు స్వీకరించావు."

77. ఆ పిదప వారిద్దరూ ముందుకు సాగి పోయి ఒక నగరం చేరుకొని ఆ నగరవాసులను బోజనం అడిగారు. కాని వారు (ఆ నగరవాసులు) వారిద్దరికీ ఆతిథ్యమివ్వటానికి నిరాకరించారు.³⁰ అప్పుడు వారక్కడ కూలిపో నున్న ఒక గోడను చూశారు. అతను ('ఖిద్ర్) దానిని మళ్ళీ నిలబెట్టాడు. (మూసా) అన్నాడు: "నీవుకోరితే దానికి (ఆ శ్రమకు) ప్రతిఫలం (వేతనం) తీసుకోని ఉండవచ్చు కదా!"

78. అతను ('ఖిద్ర్) అన్నాడు: "ఇక నేనూ నీవూ విడిపోవలసిన (సమయం) వచ్చింది. ఇక నీవు సహనం వహించలేక పోయిన విషయాల వాస్తవాల (తత్వాలను) గురించి నీకు తెలుపుతాను.

79. "ఇక ఆ నావ విషయం: అది సముద్రంలో పనిచేసుకునే కొందరు పేదవారిది. కావున దానిలో లోపం కలిగించగోరాను; ఎందుకంటే వారి వెనుక ఒక (వ్రూరుడైన) రాజు ఉన్నాడు. అతడు (లోపంలేని) ప్రతినావను బలవంతంగా తీసుకుంటాడు.

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا 75

قَالَ إِنْ سَأَلْتِكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا 76

فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ قَالُوا لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا 77

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا 78

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا 79

30) దైవప్రవక్త('స'అ.స.)ప్రవచనం: అల్లాహ్(సు.త.)ను పరలోకాన్ని విశ్వసించేవాడు తన అతిథిని ఆదరించాలి, ఆతిథ్యమివ్వాలి.' (ఖైద్ అల్-ఖదిర్, షర్హ్ అల్-జామి' అస్స'గిర్- 5/209).

80. "ఇక ఆ బాలుని విషయం: అతని తల్లి దండ్రులు విశ్వాసపరులు. అతడు తన సత్య తిరస్కారం మరియు తలబిరుసుతనం వలన వారిని బాధిస్తాడని మేము భయపడ్డాము.

81. "కావున వారిద్దరి ప్రభువు వారికి అతనికి బదులుగా అతనికంటే ఎక్కువ నీతిమంతుడు మరియు కారుణ్యంగలవాడిని ఇవ్వాలని కోరాము.

82. "ఇక ఆ గోడ విషయం: అది ఈ పట్టణం లోని ఇద్దరు అనాధ బాలురకు చెందినది. దాని క్రింద వారి ఒకనిది (పాతబడి) ఉంది. మరియు వారి తండ్రి పుణ్యపురుషుడు. ఆ ఇద్దరు బాలురు యుక్త వయస్కులైన పిదప - నీ ప్రభువు కారుణ్యంగా - తమ నిధిని, వారు త్రవ్వితీసుకోవాలని, నీ ప్రభువు సంకల్పం. ఇదంతా నా అంతటనేను చేయలేదు. నీవు సహనం వహించలేని విషయాల వాస్తవం (తత్వం) ఇదే!"

83. మరియు వారు నిన్ను జా'ల్-ఖర్నైన్ ను ³¹ గురించి అడుగుతున్నారు. వారితో అను: "అతని గురించి జ్ఞాపకముంచుకోదగిన విషయాన్ని నేను మీకు వినిపిస్తాను."

84. నిశ్చయంగా, మేము అతనికి భువిలో అధికారాన్ని ఇచ్చాము. మరియు అతనికి ప్రతి దానిని పొందే సాధనను ప్రసాదించాము. ³²

85. అతను ఒక మార్గం మీద పోయాడు.

86. చివరకు సూర్యుడు అస్తమించినట్లు (కనబడే) స్థలానికి చేరాడు. దానిని (సూర్యుణ్ణి) నల్లటి బురదవంటి నీటి చెలిమిలో మునుగు తున్నట్లు చూశాడు. ³³ మరియు అక్కడొక

وَأَمَّا الْعُلْمُ فَكَانَ أَبُوهُ مُؤْمِنِينَ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهَقَهُمَا طُعْيَانًا وَكُفْرًا ۝

فَارَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكْوَةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ۝

وَأَمَّا الْحِدَارُ فَكَانَ لِغُلَمَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنِّي رَّبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقَرْنَيْنِ ۗ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ۝

إِنَّا مَكِّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۝

فَاتَّبَعَ سَبَبًا ۝

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا يٰدَا

31) జా'ల్-ఖర్నైన్: అల్లాహ్ కు విధేయుడైన, ఒక పెద్ద సామ్రాజ్యాపు పాలకుడు.
 32) అస్-సబబు: త్రాడు. ఇక్కడ తాను కోరిన దానిని పొందే మార్గాన్ని అన్వేషించడం.
 33) 'బనున్: సముద్రం లేక చెలమ. 'హుబిఅలీన్: బురద. వజద: పొందాడు, చూశాడు, కను గొన్నాడు. అతడు పూర్తి పశ్చిమదిశకు పోయిన తరువాత అక్కడ ఒక సముద్రం లేక చెల

జాతి వారిని చూశాడు. మేము అతనితో అన్నాము: ³⁴ "ఓ జుల్-ఖుర్నైన్! నీవు వారిని శిక్షించ వచ్చు, లేదా, వారి యెడల ఉదార వైఖరిని అవలంబించ వచ్చు!"

87. అతను అన్నాడు: "ఎవడైతే దుర్మార్గం చేస్తాడో మేము అతనిని శిక్షిస్తాము. ఆ పిదప అతడు తన ప్రబువు వైపునకు మరలింప బడతాడు. అప్పుడు ఆయన అతనికి మొరమైన శిక్ష విధిస్తాడు.

88. "ఇక ఎవడైతే! విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తాడో అతనికి మంచి ప్రతిఫలముంటుంది. మేము అతనిని ఆజ్ఞాపించినపుడు, సులభ తరమైన ఆజ్ఞనే ఇస్తాము."

89. తరువాత అతను మరొక మార్గం మీద పోయాడు.

90. చివరకు సూర్యుడు ఉదయించు నట్లు (కనపడే) స్థలానికి చేరాడు. అక్కడ అతను దానిని (సూర్యుణ్ణి) ఒక జాతిపై ఉదయించడం చూశాడు. వారికి మేము దాని (సూర్యుని) నుండి కాపాడుకోవటానికి ఎలాంటి చాటు (రక్షణ) నివ్వలేదు. ³⁵

91. ఈ విధంగా! వాస్తవానికి, అతనికి (జుల్-ఖుర్నైన్ కు) తెలిసి ఉన్న విషయాలన్నింటినీ జ్ఞానపరంగా మేము చుట్టుముట్టాము.

92. తరువాత అతను మరొక మార్గం మీద పోయాడు.

الْقَرَيْنِ اِمَّا اَنْ تُعَذَّبَ وَاِمَّا اَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ⁸⁶

قَالَ اِمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ اِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُّكْرًا ⁸⁷

وَاِمَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ اِلْحُسْنٰى وَسَنَقُوْلُ لَهُ مِنْ اَمْرِنَا يُسْرًا ⁸⁸

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ⁸⁹

حَتٰى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَّمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ⁹⁰

كَذٰلِكَ ۗ وَقَدْ اَحْطٰنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ⁹¹

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ⁹²

మను చూశాడు. దాని నీరు నల్ల బురదగా కనిపించింది, దాని తరువాత అతనికి ఏమీ కనిపించక అస్తమయ్యే సూర్యుడు మాత్రమే కనిపించాడు. సముద్రపు ఒడ్డున నిలబడి అస్తమించే సూర్యుణ్ణి చూస్తే, సూర్యుడు ఆ సముద్రంలో మునిగిపోతున్నట్లు కనబడటం మనం చూస్తున్న విషయమే! భూమి ఉండాకారంగా / గోళాకారంగా ఉన్నదనటానికి ఒక నిదర్శనం.

34) ఖుల్నా: మేమన్నాము, అంటే అల్లాహుత'అలా అతనికి బోహా ద్వారా తెలిపాడు. అంటే, అతడు ప్రవక్త కావచ్చని కొందరు భావిస్తారు. అతనిని ప్రవక్తగా పరిగణించనివారు, ఆ కాలపు ప్రవక్త ద్వారా అతనికి సందేశం ఇవ్వబడందని అంటారు.

35) ఆ జాతి వారు ఇంట్లో నివసించేవారు కాదు. వైదానాలలో నివసించేవారు. మరియు వారు బట్టలు కూడా ధరించకుండా నివసించే ఆదివాసులు.

93. చివరకు అతను రెండు పర్వతాల మధ్య చేరాడు. వాటి మధ్య ఒక జాతి వారిని చూశాడు. వారు అతని మాటలను అర్థంచేసుకునే స్థితిలో లేరు. ³⁶

94. వారన్నారు: "ఓ జు'ల్-ఖుర్నైన్! వాస్తవానికి యూజుజ్ మరియు మూజుజ్ లు, ³⁷ ఈ భూభాగంలో కల్లోలం రేకెత్తిస్తున్నారు. అయితే నీవు మాకూ మరియు వారికీ మధ్య ఒక అడ్డు గోడను నిర్మించటానికి, మేము నీకేమైనా ఖర్చులు చెల్లించాలా?"

95. అతను అన్నాడు: "నా ప్రభువు ఇచ్చిందే నాకు ఉత్తమమైనది. ఇక మీరు మీ శ్రమద్వారా మాత్రమే నాకు సహాయపడితే, నేను మీకూ మరియు వారికీ మధ్య అడ్డు గోడను నిర్మిస్తాను.

96. "మీరు నాకు ఇనుప ముద్దలు తెచ్చి ఇవ్వండి." అతను ఆ రెండు కొండలమధ్య ఉన్న సందును మూసిన తరువాత వారితో అన్నాడు: "అగ్ని రగిలించండి." అది ఎర్రని నిప్పుగా మారిన తరువాత, ఇలా అన్నాడు: "ఇక కరిగిన రాగిని తీసుకు రండి, దీని మీద పోయటానికి."

97. ఈ విధంగా వారు (యూజుజ్ మరియు మూజుజ్ లు) దానిపై నుండి ఎక్కి రాలేక

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۝٣٦

قَالُوا يَا قَوْمِ إِنَّا نَجُوعٌ وَمَأْجُوعٌ مُّفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ آتٍ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۝٣٧

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۝٣٨

أَتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قَطْرًا ۝٣٩

فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۝٤٠

36) ఆ జాతి వారు తమ భాష తప్ప ఇతరుల భాషను అర్థంచేసుకోలేరు. కావున వారు అతని మాటలను అర్థం చేసుకోలేకపోయారు.

37) వీరి గాథ బైబిల్లో కూడా పేర్కొనబడింది. చూడండి, యెహెజ్కేలు-(Ezekiel), 38:2 మరియు 39:6. ఇంకా ఇతర చోట్లలో కూడా వీరి విషయం పేర్కొనబడింది. చూడండి, యోహాను ప్రకటన-(Revelation of St. john), 20:8.

చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు వీరిని మంగోలులు లేక టాటార్లు (Mongols or Tatars) కావచ్చని అంటారు. వీరు అసత్యవాదులు మరియు అతిమ గడియకు ముందు భూమిలో కల్లోలం రేకెత్తించి మానవ నాగరికతను నాశనం చేస్తారు. ఇంకా చూడండి, 21:96-97. వాస్తవం అల్లాహ్ (సు.త.)కే తెలుసు. 'సహీహ్ బుఖారీ మరియు ముస్లింలలో ఇలా ఉంది: 'యూజుజ్ మూజుజ్ లు,' రెండు మానవ జాతులు. వారి సంఖ్య ఇతర మానవుల కంటే అధికముగా ఉంటుంది. మరియు వారితోనే నరకం అత్యధికంగా నిండుతుంది.

పోయారు. మరియు దానిలో కన్నం కూడా చేయలేక పోయారు.

98. అతను (జుల్-ఖర్నైన్) అన్నాడు: "ఇది నా ప్రభువు యొక్క కారుణ్యం. కాని నా ప్రభువు వాగ్దానపు ఘడియ వచ్చినపుడు ఆయన దీనిని బూడిదగా మార్చివేస్తాడు (నేల మట్టం చేస్తాడు). మరియు నా ప్రభువు వాగ్దానం నిజమై తీరుతుంది." (1/8)

99. * మరియు ఆ (యూజుజ్ మరియు మూజుజ్లు బయటికి వచ్చిన) రోజు మేము వారిని అలలవలె ఒకరి మీద ఒకరు పడటానికి వదిలివేస్తాము. మరియు బాకా ('సూర్) ఊద బడినప్పుడు వారందరినీ ఒకచోట సమావేశ పరుస్తాము.

100. మరియు ఆ రోజున మేము సత్య తిరస్కారుల ముందు నరకాన్ని ప్రత్యక్ష పరుస్తాము.

101. వారి కళ్ళు నా స్మరణ పట్ల పొరలు క్రమ్ముకుని ఉండేవి. మరియు వారు ఏమీ వినలేకుండా.

102. ఏమీ? ఈ సత్య-తిరస్కారులు నన్ను వదలి, నా దాసులను తమ స్నేహితులుగా (సంరక్షకులుగా) చేసుకొనగలరని బావించారా? నిశ్చయంగా, మేము సత్య తిరస్కారుల ఆతిథ్యం కొరకు నరకాన్ని సిద్ధపరచి ఉంచాము.

103. వారిలో అను: "కర్మలను బట్టి అందరి కంటి ఎక్కువ నష్టపడేవారు ఎవరో నేను మీకు చెప్పనా?"

104. "తమ ఇహలోక జీవితపు ప్రయత్నాలన్నీ వ్యర్థమైనా, తాము చేసేవన్నీ సజావుగా ఉన్నవని భ్రమపడేవారే వారు!

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَهُمْ جَمَاعًا ﴿٩٩﴾

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِّلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾

105. "వీరే తమ ప్రభువు సూచనలను మరియు ఆయనను కలుసుకోవలసి వున్న దనే విషయాన్ని తిరస్కరించిన వారు. కావున వారి కర్మలన్నీ వ్యర్థమయ్యాయి. కాబట్టి మేము పునరుత్థాన దినమున వారి కర్మలకు ఎలాంటి విలువ (తూకము) నివ్వము.

106. "అదే వారి ప్రతిఫలం, నరకం! ఎందు కంటే వారు సత్యాన్ని తిరస్కరించారు మరియు నా సూచనలను మరియు నా సందేశహరులను పరిహసించారు.

107. "నిశ్చయంగా, ఎవరైతే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో! వారి ఆతిథ్యం కొరకు ఫీర్ దౌస్ స్వర్గవనాలు ఉంటాయి. 38

108. "వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు, వారు అక్కడి నుండి వేరగుటకు ఇష్టపడరు."

109. వారితో అను: "నా ప్రభువు మాటలను వ్రాయటానికి, సముద్రమంతా సిరాగా మారి పోయినా - నా ప్రభువు మాటలు పూర్తికాక ముందే అది అయిపోతుంది - దానికి తోడుగా, దాని వంటిదే (మరో సముద్రాన్ని) తెచ్చినా సరే!" 39

110. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇంకా ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, నేను కూడా మీలాంటి ఒక మానవుడినే! నాపై దివ్యజ్ఞానం (వహీ) అవతరింపజేయబడింది. నిశ్చయంగా, మీ ఆరాధ్య దైవం ఆ ఏకైక దైవం (అల్లాహ్) మాత్రమే! కావున తన ప్రభువును కలుసు కోవాలని ఆశించే వాడు సత్కార్యాలు చేయాలి. మరియు ఆరాధనలో తన ప్రభువుతో పాటు మరెవ్వరినీ భాగ స్వాములుగా (ఫరీక్లుగా) కల్పించుకోరాదు."

*****

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا 105

ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُؤًا 106

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا 107

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا 108

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لَكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفَذَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَذَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا 109

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّي أَحَدًا 110

38) జన్నతుల్-ఫీర్దౌస్: ఇది అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన స్వర్గం. దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) ప్రవచనం: 'మీరు ఎల్లప్పుడు జన్నతుల్-ఫీర్దౌస్ కొరకే ప్రార్థించండి.' ('స'హ'హ్ బుఖారీ).
39) చూడండి, 31:27. ***

19. సూరహ్ మర్యమ్

سُورَةُ مَرْيَمَ

జ'అఫర్ బిన్-అబీ-తాలిబ్ (ర'ది.'అ.) 'హబషా (Abyssinia)కు వలస పోయినప్పుడు, 'హబషా రాజు నజాషీ (Negus) సభలో సూరహ్ మర్యమ్ మొదటి భాగం చదివి వినిపిస్తారు. అప్పుడు వారందరి గడ్డాలు కన్నీరులో నిండుతాయి. అప్పుడతడు అంటాడు: 'ఖుర్ఆన్ మరియు 'ఈసా ('అ.స.) తెచ్చిన గ్రంథం రెండూ ఒకే జ్యోతి యొక్క కిరణాలు.' (ఫ'త్త్ అల్-ఖదీర్). 98 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 16వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది ఈ సూరహ్ హిజ్రత్ కు దాదాపు 7-8 సంవత్సరాలకు ముందు మక్కాలో అవతరింపజేయబడింది. ఇందులో సయ్యిదా మర్యమ్, ఆమె కుమారులు 'ఈసా పోషకులు 'జకరియ్యా మరియు అతని కుమారులు య'హ్య (అల్లైహిమ్.స.)ల గాథలున్నాయి. ఈ 5 (17-21) సూరహ్ ల సమూహంలో ఇది 3వది.

అనంత కరుణామయుడు అపార
కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. క్వాఫ్ - హా - యూ - ఐన్ - సాద్.
2. ఇది నీ ప్రభువు తన దాసుడు 'జకరియ్యా వై చూపిన కారుణ్య ప్రస్తావన.
3. అప్పుడు అతను తన ప్రభువును రహస్యంగా (ఏకాంతంలో) మొరపెట్టుకొంటూ!
4. ఇలా ప్రార్థించాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నా ఎముకలు బలహీనమై పోయాయి మరియు నా తల (వెంట్రుకలు) ముసలితనం వల్ల తల్లబడి మెరిసిపోతుంది. మరియు ఓ నా ప్రభూ! నిన్ను వేడుకొని నేను ఎన్నడూ నిష్ఫలుడను కాలేదు!
5. "మరియు వాస్తవానికి, నా తరువాత నా బంధువులు (ఎమి చేస్తారో అని) నేను భయపడుతున్నాను. నా భార్యయేమో గొడ్డాలు. కావున (నీ అనుగ్రహంతో) నాకు ఒక వారసుణ్ణి ప్రసాదించు.
6. "అతడు నాకు మరియు య'అఖూబ్ సంతతి వారికి వారసుడవుతాడు. ఓ నా ప్రభూ! అతనిని నీకు ప్రీతిపాత్రునిగా చేసుకో!"

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَهَيْعَصَّ

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي
وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ
بِدُعَاؤِكَ رَبِّ شَقِيًّا

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي
وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ
لَدُنْكَ وَلِيًّا

يَرْتُبْنِي وَيَرْثُنِي مِنْ آلِ يَعْقُوبَ
وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا

7. (అతనికి ఇలా జవాబివ్వబడింది): "ఓ 'జకరియ్యా! నిశ్చయంగా, మేము నీకు య'హ్య అనే పేరుగల ఒక కుమారుని శుభవార్తను ఇస్తున్నాము. ¹ ఇంతకు పూర్వం మేము ఈ పేరు ఎవ్వరికీ ఇవ్వలేదు."

8. ('జకరియ్యా) అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభు! నాకు కుమారుడు ఎలా కలుగుతాడు? నా భార్యయేమో గొడ్డాలు, ² మరియు నేనేమో వృద్ధాప్యంతో క్షీణించి (దుర్బలుడనై) పోయాను?"

9. ఇలా జవాబిచ్చాడు: "అలాగే అవుతుంది నీ ప్రభువు ఇలా అంటున్నాడు: 'ఇది నాకు సులభం మరియు వాస్తవానికి ఇంతకుముందు నీవు ఏమీ లేనప్పుడు, నేను నిన్ను సృష్టించాను కదా!' "

10. ('జకరియ్యా) అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభు! నాకొక గుర్తును నియమించు." ఇలా జవాబు ఇవ్వబడింది: "నీ గుర్తు ఏమిటంటే! నీవు స్వస్థతలో ఉండి కూడా వరుసగా మూడు రాత్రులు (రోజులు) ప్రజలతో మాట్లాడలేవు."³

11. ఆ పిదప అతను ('జకరియ్యా) తన ప్రార్థనాలయం నుండి బయటికి వచ్చి తన జాతివారికి, సైగలతో ఉదయమూ మరియు సాయంత్రమూ, ఆయన (ప్రభువు) పవిత్రతను కొనియాడండని సూచించాడు.

يُزَكَّرِيَا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلْمٍ إِسْمُهُ
يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ⑦

قَالَ رَبِّ أَى يَكُونُ لِى غُلْمٌ
وَكَانَتْ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ
مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ⑧

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى
هَيِّئِ وَقَدْ خَلَقْتِكُمْ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ
تَكُ شَيْئًا ⑨

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لى آيَةً ⑩ قَالَ آيَتُكَ
أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ
سَوِيًّا ⑩

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ
فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً
وَعَشِيًّا ⑪

1) చూడండి, 3:39.

2) 'జకరియ్యా ('అ.స.) భార్య, మర్యమ్ ('అ.స.) తల్లి యొక్క సోదరిమణి అని కొందరంటారు. చూడండి 3:37, వ్యాఖ్యానం-24. మరికొందరు ఆమె మర్యమ్ ('అ.స.) తండ్రి 'ఇమ్మాన్ కూతురని అంటారు. అంటే య'హ్య ('అ.స.) మరియు 'ఈసా ('అ.స.) అక్కా-చెల్లెళ్ళ కుమారులు, అంటే కజిన్లు. ('స'హి'హ్ అ'హాదీస్ల ఆధారంగా, ప'ల్త' అల్-ఖదీర్).

3) చూడండి, 3:41.

12. (అతని కుమారునితో ఇలా అనబడింది): "ఓ య'హ్య! ఈ దివ్యగ్రంథాన్ని గట్టిగా పట్టుకో." మరియు మేము అతనికి బాల్యం లోనే వివేకాన్ని ⁴ ప్రసాదించాము.

يُحْيِي خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا 12

13. మరియు మా తరపు నుండి కనికరాన్ని, పరిశుద్ధతను ప్రసాదించాము మరియు అతను దైవభీతి గలవాడు.

وَحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا 13

14. మరియు తన తల్లి-దండ్రుల పట్ల కర్తవ్యపాలకుడు మరియు అతను హింసా పరుడు గానీ, అవిధేయుడు గానీ కాడు.

وَبِرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا 14

15. మరియు అతను పుట్టిన రోజూ మరియు అతను మరణించే రోజూ మరియు అతను బ్రతికించి మరల లేపబడే రోజూ అతనికి శాంతి కలుగు గాక! ⁵

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا 15

16. మరియు ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్)లోని మర్యమ్ (గాధను) గుర్తుచేసుకో. ఆమె తన కుటుంబం వారిని విడిచి తూర్పు దిశలో ఒక స్థలానికి వెళ్ళిపోయింది.

وَإِذْ كُرِّمُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمُ إِذِ اتَّيَبَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا 16

17. అక్కడ ఆమె వారి నుండి ఏకాంతంలో ఒక అడ్డుతెర కట్టుకొని ఉండసాగింది. అప్పుడు మేము ఆమె వద్దకు మా దూత (జబ్రిల్) ను పంపాము. ⁶ అతను ఆమె ముందు

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا 17

4) అల్-హుక్మ: అంటే జ్ఞానం, తెలివి, నిర్ణయ సామర్థ్యం, గ్రంథాన్ని అర్థం చేసుకునే శక్తి, మొదలైనవన్నీ అని ఇమామ్ షాకాని అభిప్రాయం.

5) ఎందుకంటే ఈ 3 దినాలు మానవుని కొరకు ఎంతో కష్టదాయకమైనవి మరియు భయంకరమైనవి.

6) రూహుల్ దివ్యజ్ఞానం (వహీ)గా లేక దానిని తెచ్చే దైవదూత జబ్రిల్ ('అ.స.)గా ఉపయోగించబడింది. ఇక్కడ దైవదూత జబ్రిల్ ('అ.స.)గా ఉపయోగించబడింది.

రూహుల్ ఖుద్ష: అని, 2:87, 253, 5:110 మరియు 16:102లలో జబ్రిల్ ('అ.స.) కొరకు నాలుగు చోట్లలో వాడబడింది.

రూహుల్ అమీన్: అని 26:193లో జబ్రిల్ ('అ.స.) కొరకు వాడబడింది.

అల్-రూహు: అని ఇక్కడ, 78:38 మరియు 97:4లలో జబ్రిల్ ('అ.స.) కొరకు మూడు చోట్లలో వాడబడింది, అవతరణలో మొదటిసారిగా 97:4లో వచ్చింది.

సంపూర్ణ మానవ ఆకారం (రూపం)లో ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

18. (మర్యమ్) ఇలా అన్నది: "ఒకవేళ నీవు దైవబీతి గలవాడివైతే! నిశ్చయంగా, నేను నీ నుండి (రక్షించబడటానికి) అనంత కరుణామయుని శరణు వేడుకుంటున్నాను."

19. (దైవదూత ఇలా) జవాబిచ్చాడు: "నిశ్చయంగా, నేను నీ ప్రభువు యొక్క సందేశహరుడను! నీకు ఒక సుశిలుడైన (నీతిమంతుడైన) కుమారుని (సందేశాన్ని) ఇవ్వటానికి పంపబడ్డాను."

20. ఆమె ఇలా ప్రశ్నించింది: "నాకు కుమారుడు ఎలా కలుగుతాడు? నన్ను ఏ మానవుడూ ముట్టుకోలేదే! మరియు నేను చెడు నడవడిక గలదానిని కూడా కాను!"

21. అతనిన్నాడు: "అలాగే అవుతుంది! నీ ప్రభువు అంటున్నాడు: 'అది నాకు సులభం! మేము అతనిని, మా నుండి ప్రజలకు ఒక సూచనగా మరియు కారుణ్యంగా పంపు తున్నాము.' మరియు (నీ ప్రభువు) ఆజ్ఞ నెరవేరి తీరుతుంది." (1/4)

22. * తరువాత ఆమె (మర్యమ్) అతనిని (బాలుణ్ణి) గర్భంలో భరించి, అతనితో ఒక దూరమైన స్థలానికి వెళ్ళిపోయింది.

23. తరువాత ప్రసవవేదనతో ఆమె ఒక ఖర్జూరపు చెట్టు మొదలు దగ్గరికి చేరుకొని ఇలా వాపోయింది: "అయ్యో! నా దౌర్భాగ్యం, దీనికి ముందే నేను చనిపోయివుంటే! మరియు నామరూపాలు లేకుండా నశించిపోతే ఎంత బాగుండేది!"

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتُ تَقِيًّا ⑱

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكَ غُلَامًا زَكِيًّا ⑲

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسَّسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ⑳

قَالَ كَذَلِكَ ۚ قَالَ رَبِّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئْ ۚ وَلِيَجْعَلَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ㉑

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَدَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ㉒

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ ۖ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثُّ قَبْلِ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ㉓

అర్-రూ'హు: అంటే దివ్యజ్ఞానమని, 16:2, 40:15, 42:52లలో మూడుచోట్లలో వాడబడింది.

24. అప్పుడు అతను, క్రింది నుండి ఆమెను పిలిచి: "నీవు దుఃఖించకు! వాస్తవంగా, నీ ప్రభువు, నీ క్రింద (దగ్గరగా) ఒక సెలయేరు సృష్టించాడు;

25. "మరియు నీవు ఆ ఖర్జూరపు చెట్టు మొదలు పట్టి నీ వైపు ఊపు. నీపై తాజా ఖర్జూరపు పండ్లు రాలుతాయి.

26. "కావున నీవు తిను, త్రాగు, నీ కళ్లను చల్ల బరచుకో! ఇక ఏ మానవుణ్ణి చూసినా అతనితో (నైగలతో): 'నేను నా అనంత కరుణామయుని కొరకు ఉపవాసమున్నాను, కావున ఈ రోజు నేను ఏ మానవునితో మాట్లాడను.' అని చెప్పు."

27. తరువాత ఆమె ఆ బాలుణ్ణి తీసుకొని తన జాతివారి వద్దకు రాగా! వారన్నారు: "ఓ మర్యమ్! వాస్తవానికి నీవు నింద్యమైన (పాపమైన) పని చేశావు!

28. "ఓ హారూన్ సోదరీ! నీతండ్రి చెడ్డవాడు కాదు మరియు నీ తల్లి కూడా చెడునడత గలది కాదే!"

29. అప్పుడామె అతని (ఆ బాలుని) వైపు నైగ చేసింది. వారన్నారు: "అొట్టెలో వున్న ఈ బాలునితో మేమెలా మాట్లాడగలము?"

30. (ఆ బాలుడు) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా నేను అల్లాహ్ దాసుణ్ణి. ఆయన నాకు దివ్య గ్రంథాన్నిచ్చి, నన్ను ప్రవక్తగా నియమించాడు.

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا 24

وَهَرَيْتِ إِلَيْكَ الْجُدَّةَ فَجَذَعِ التَّخْلَةَ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا 25

فَكُلِي وَأَشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا 26

فَاتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يُمْرِيْمَ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا 27

يَاخْتِ هُرُونَ مَا كَانَ مِنْكِ امْرَأًا سَوْءًا وَمَا كَانَتْ مِنْكِ بَغِيًّا 28

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا 29

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا 30

7) హారూన్ సోదరీ! అంటే ఆమెకు హారూన్ అనే సవతి (అర్ధ) సోదరుడు ఉండవచ్చు. లేదా మూసా ('అ.స.) సోదరుడు హారూన్ తో సంబంధం ఉన్నందున అలా పిలువబడి ఉండవచ్చు. తమ వంశంలోని పెద్దవాని పేరులో పిలువబడటం ఆచారమే. (ఇబ్నె-కసీర్ మరియు ఐసర్ అల్-తఫాసీర్). చూ. 19:8, వ్యాఖ్యానం-2, 3:37 వ్యాఖ్యానం-24, ఇంకా చూడండి, లూక్ (Luke) 1:5.

31. "మరియు నేనెక్కడున్నా సరే ఆయన నన్ను శుభవంతునిగా చేశాడు; నేను బ్రతికి వున్నంత కాలం సమాజ్ చేయమని మరియు విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వమని నన్ను ఆదేశించాడు.

32. "మరియు నన్ను నా తల్లి యెడల కర్తవ్యపాలకునిగా చేశాడు. నన్ను దౌర్జన్యపరునిగా, దౌర్భాగ్యునిగా చేయలేదు.

33. "మరియు నేను పుట్టిన రోజూ, నేను మరణించే రోజూ మరియు నేను సజీవుడనై తిరిగి లేపబడే రోజూ, నాపై శాంతి కలుగు గాక!"

34. ఇతనే మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా! ఇదే సత్యమైన మాట, దీని గురించే వారు వాదులాడుతున్నారు (సందేహంలో పడి ఉన్నారు).

35. అల్లాహ్ కు సంతానం ఉండటం అనేది ఎంతమాత్రం తగదు. ఆయన పరమ పవిత్రుడు. ఆయన ఏదైనా చేయదలచు కుంటే, దానిని కేవలం: "అయిపో!" అని అంటాడు, అంటే అది అయిపోతుంది. ⁸

36. ('ఈసా అన్నాడు): "నిశ్చయంగా అల్లాహ్ యే నా ప్రభువు మరియు మీ ప్రభువు, కావున మీరు ఆయననే ఆరాధించండి. ఇదే రుజుమార్థము."

37. తరువాత విభిన్న (క్రైస్తవ) వర్గాల వారు ('ఈసాను గురించి) పరస్పర అభిప్రాయ భేదాలు నెలకొల్పుకున్నారు. కావున ఈ సత్య-తిరస్కారులకు ఆ మహాదినపు దర్శనం

وَجَعَلْنِي مُبْرَكًا آمِنَ مَا كُنْتُ^ص
وَأَوْصِنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا
دُمْتُ حَيًّا³¹

وَوَيْرًا بِوَالِدَتِي^١ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا
شَقِيًّا³²

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ
أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا³³

ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ^ع قَوْلَ
الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ³⁴

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ^ل
سُبْحٰنَهُ^ط إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا
يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ³⁵

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ^ط فَاعْبُدُوهُ^ط
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ³⁶

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ^ع
فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ
يَوْمٍ عَظِيمٍ³⁷

8) అల్లాహుత'అలా ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. తాను చేయదలచుకున్న దానిని: 'అయిపో!' అని అనగానే, అది అయిపోతుంది. అలాంటప్పుడు ఆయన (సు.త.)కు సంతానపు ఆవశ్యకత ఎలా ఉంటుంది. అల్లాహుత'అలాకు సంతానముందని భావించే వారు ఆయన (సు.త.) శక్తి సామర్థ్యాలను విశ్వసించనట్లే! అది సత్య-తిరస్కారం.

వినాశాత్మకంగా ఉంటుంది.⁹

38. వారు మా ముందు హాజరయ్యే రోజున వారి చెవులు బాగానే వింటాయి మరియు వారి కండ్లు కూడా బాగానే చూస్తాయి. కాని ఈ నాడు ఈ దుర్మార్గులు స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు.¹⁰

39. మరియు వారిని (రాబోయే) ఆ పశ్చాత్తాప పడవలసిన దినాన్ని¹¹ గురించి హెచ్చరించు. అప్పుడు పరిణామం నిర్ణయించబడి ఉంటుంది.¹² (ఇప్పుడైతే) వారు ఏమరుపాటులో పడి ఉన్నారు, కావున వారు విశ్వసించడం లేదు.

40. నిశ్చయంగా, భూమికి మరియు దానిపై ఉన్న వారికి వారసులం మేమే! వారందరూ మా వైపునకే మరలింపబడతారు.

41. మరియు ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్)లో వున్న ఇబ్రాహీమ్ గాథను గుర్తుచేసుకో. నిశ్చయంగా, అతను సత్యవంతుడైన దైవప్రవక్త.

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُوتَنَا
لُكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ③⑧

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ
الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ③⑨

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا
وَالْيَا نِيرِجْعُونَ ④⑩

وَأذْكَرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ
كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ④①

9) యూదులు 'ఈసా' ('అ.స.)ను మాంత్రికుడు, యూసుఫ్ నజ్జార్ కుమారుడు అన్నారు. ప్రొటెస్టెంట్ క్రైస్తవులు అతనిని అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడు అన్నారు. కేథోలిక్ తెగవారు అతను ముగ్గురు దైవాలలో - అంటే అల్లాహ్ (సు.త.), జబ్బీల్ ('అ.స.) మరియు 'ఈసా' ('అ.స.) ముగ్గురిలో మూడవ వారు అన్నారు. ఆర్థోడాక్స్ తెగవారు అతనిని స్వయం దేవుడు (God) అన్నారు. (ఫ్లోట్ అల్-ఖదీర్ మరియు అయిసర్ అల్-తఫాసీర్).

10) కాని వారి వినడం మరియు చూడడం పునరుత్థాన దినమున వారికి ఏమీ పనికిరావు.

11) యోమల్-హానీరతి: పశ్చాత్తాపపడే దినం అంటే పునరుత్థాన దినము.

12) పునరుత్థాన దినమున స్వర్గానికి అర్హులైన వారిని స్వర్గానికి మరియు నరకానికి అర్హులైన వారిని నరకానికి పంపిన తరువాత మరణం ఒక గొర్రె ఆకారంలో తీబడుతుంది. దానిని స్వర్గ నరకాల మధ్య నిలబెట్టబడి, స్వర్గనరక వాసులతో: 'దీనిని ఎరుగుదురా?' అని ప్రశ్నించగా వారు: 'అవును, ఇది మరణం.' అని అంటారు. వారి సమక్షంలో అది వధించ బడుతుంది. అప్పుడు స్వర్గవాసులతో ఇలా అనబడుతుంది: 'స్వర్గవాసులారా! మీ కొరకు స్వర్గ జీవితం కలకాలం ఉంటుంది.' మరియు నరకవాసులతో అనబడుతుంది: 'మీకు ఈ నరకశిక్ష ఎల్లప్పుడూ ఉంటుంది.' మరియు మీకెవ్వరికీ ఇక చావురాదు. ('స'హీహ్ బు'ఖారీ).

42. అతను తన తండ్రితో ఇలా అన్నప్పుడు: "ఓ నాన్నా! వినలేని మరియు చూడలేని మరియు నీకు ఏ విధంగానూ సహాయపడలేని వాటిని, నీ వెండుకు ఆరాధిస్తున్నావు?

43. "ఓ నాన్నా! వాస్తవానికి, నావద్దకు వచ్చిన జ్ఞానం నీ వద్దకు రాలేదు, కావున నీవు నన్ను అనుసరిస్తే, నేను నీకు సరైనమార్గం చూపుతాను.

44. "ఓ నాన్నా! నీవు షైతాన్‌ను ఆరాధించకు, నిశ్చయంగా షైతాన్ అనంత కరుణామయుడి పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడ్డాడు.

45. "ఓ నాన్నా! నిశ్చయంగా, నీవు అనంత కరుణామయుని శిక్షకు గురి అయ్యి షైతాను యొక్క సహచరుడవు (వలీ) అయిపోతావే మోసని నేను భయపడుతున్నాను!"

46. (అతని తండ్రి) అన్నాడు: "ఓ ఇబ్రాహీమ్! ఏమీ? నీవు నా దేవుళ్లకు విముఖత చూపుతున్నావా? ఒకవేళ నీవిది మానుకోకపోతే నేను నిన్ను రాళ్లరువ్వి చంపివేస్తాను. కావున నీవు నా నుండి చాలా దూరమైపో!"

47. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: "నీకు సలాం! 13 నీ కొరకు నా ప్రభువుతో క్షమాపణను వేడుకుంటాను. 14 నిశ్చయంగా ఆయన నా యెడల ఎంతో జాలి కలవాడు.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ④٢

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ④٣

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ④٤

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ④٥

قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنِ الْهَيْئِ يَا بَرَهَيْمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَه لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرِّيْ مَلِيًّا ④٦

قَالَ سَلِّمْ عَلَيَّ ۖ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي ۗ إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ④٧

13) ఈ సలాం ఇక నా సంభాషణ ముగిస్తాను, అనే భావంలో ఉంది. ఎందుకంటే దీని ముందు అల్ లేదు. ఇంకా ఇటువంటి సందర్భానికి చూడండి, 25:63.

14) ఈ దు'అ - ముఖ్యకొరకు క్షమాపణ వేడుకోరాదని తెలియక - అల్లాహ్ (సు.త.)ను, తన తండ్రిని క్షమించమని వేడుకున్నది. కాని ముఖ్యకొరకు క్షమాపణ వేడుకోరాదని, తెలిసిన తరువాత, అతని తండ్రి అల్లాహ్ (సు.త.)కు విరోధుడని స్పష్టమైనప్పుడు, అతను (అ.స.) తన తండ్రి నుండి దూరమయ్యాడు. అంటే అతని క్షమాపణకొరకు ప్రార్థించడం మానుకున్నాడు. చూడండి, 9:114.

48. "మరియు నేను మిమ్ముల్ని - మరియు అల్లాహ్ కు బదులుగా మీరు ప్రార్థిస్తున్నవాటిని - అందరినీ వదలిపోతున్నాను. మరియు నేను నా ప్రభువును ప్రార్థిస్తాను. నేను నా ప్రభువును ప్రార్థించి విఫలుడను కానని, నమ్ముతున్నాను!"

49. అతను (ఇబ్రాహీమ్) వారిని - మరియు అల్లాహ్ ను వదలి వారు ఆరాధించే వాటిని - వదలి పోయిన తరువాత మేము అతనికి ఇస్ హాఖ్ మరియు య'అఖుబ్ లను ప్రసాదించాము. మరియు ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రవక్తలుగా చేశాము.

50. మరియు వారికి మా కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించాము. (భావి తరాల నోట) వారి శుభనామ స్మరణను ఉన్నతం చేశాము.

51. మరియు నీవు ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్)లో వచ్చిన మూసా గాధను గుర్తు చేసుకో. నిశ్చయంగా, అతను (అల్లాహ్) ఎన్నుకున్న ఒక సందేశహారుడు మరియు ఒక ప్రవక్త.¹⁵

52. మరియు మేము 'తూర్ కొండ కుడివైపు నుండి అతనిని (మూసాను) పిలిచి, 16 అతనితో ఏకాంతంలో మాట్లాడటానికి, అతన్ని దగ్గరకు చేర్చాము.

53. మరియు మా కారుణ్యంతో, అతనికి లోడుగా అతని సోదరుడైన, హారూన్ ను కూడా ప్రవక్తగా నియమించాము.

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ④8

فَلَمَّا اعْتَزَلْتَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۗ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ④9

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ⑤0

وَأذْكَرُ فِي الْكِتَابِ مَوْسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ⑤1

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ⑤2

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ⑤3

15) చూడండి, 22:52. రసూలున్: సందేశహారుడు-అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) తన సందేశం అవతరింపజేయటానికి ఎన్నుకున్న ప్రవక్త. సందేశహారునిపై దివ్యగ్రంథం అవతరింపజేయ బడుతుంది, ఉదా. మూసా ('అ.స.). నబియున్: ప్రవక్త-అంటే దివ్యగ్రంథ మివ్వబడక అతని కంటే ముందు వచ్చిఉన్న దివ్య గ్రంథపు సందేశాన్నే ప్రజలకు బోధించేవాడు. ఉదా. హారూన్ ('అ.స.) చూడండి, 19:53. సందేశహారులందరూ ప్రవక్తలే కాని ప్రవక్తలందరూ సందేశహారులు కారు.

16) వివరాల కొరకు చూడండి, 20:9 మరియు దాని తరువాత ఉన్న ఆయతులు.

54. మరియు నీవు ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) లోని ఇస్మా'యీల్ గాధను గుర్తుచేసుకో. నిశ్చయంగా, అతను వాగ్దాన పాలనలో సత్యవంతుడు. మరియు మా తరపున పంపబడిన సందేశహారుడు, ప్రవక్త కూడా.

55. మరియు అతను తన కుటుంబం వారిని నమాజ్ మరియు విధిదానం ('జకాత్')లను పాటించమని ఆజ్ఞాపించే వాడు. మరియు తన ప్రభువుకు ప్రీతి పాత్రుడుగా ఉండేవాడు.

56. మరియు ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్)లోని ఇద్రిస్ గాధను గుర్తుచేసుకో. నిశ్చయంగా, అతను కూడా సత్యవంతుడైన దైవప్రవక్త.

57. మరియు మేము అతనిని ఉన్నత స్థానానికి ఎత్తాము.¹⁷

58. వారందరూ, అల్లాహ్ అనుగ్రహించిన ఆదమ్ సంతతి వారిలోని దైవప్రవక్తలలో కొందరు. మరియు వారిలో కొందరు, మేము నూహ్-ఓడలో ఎక్కింప జేసినవారు, మరి కొందరు ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్రాయిల్ (య'అఖూబ్) సంతానానికి చెందిన వారున్నారు. మరియు వారిలో మేము ఎన్నుకొని సన్మార్గం చూపిన వారున్నారు. ఒకవేళ వారికి అనంత కరుణామయుని సూచనలు (ఆయాత్) చదివివినిపించి నప్పుడు, వారు విలపిస్తూ సాష్టాంగం (సజ్జా)లో పడిపోయే వారు. (3/8) (సజ్జా-5)

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا 54

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا 55

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا 56

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا 57

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا 58

17) ఇద్రిస్ ('అ.స.) ఆదమ్ ('అ.స.) తరువాత వచ్చిన మొదటి ప్రవక్త. ఇతను నూహ్ ('అ.స.) లేక అతని తండ్రి యొక్క తాత. ఇస్రాయిల్ గాధలలో అతను ఆకాశంలోకి లేపుకోబడ్డారు, అని ఉంది. కాని ఖుర్ఆన్ మరియు 'స'హీహ్ 'హదీస్'లు ఈ విషయాన్ని ధృవపరచలేదు. వాస్తవం అల్లాహ్ (సు.త.)కే తెలుసు. ఇంకా చూడండి, 21:85. ఇతను బైబిల్లో E'noch గా పేర్కొనబడ్డారు. చూడండి, ఆది కాండము-(Genesis), 5:18-19 మరియు 21-24.

59. * కాని వారి తరువాత వచ్చిన, వారి సంతతివారు కొందరు, సమాజాన్ని విడిచి పెట్టి, తమ (దుష్ట) మనోవాంఛలను అనుసరించారు. కావున త్వరలోనే వారు అధోగతి (నరకంలో)కి చేరగలరు.

60. కాని ఎవరైతే, పశ్చాత్తాపపడి మరియు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో, అలాంటి వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు మరియు వారికెలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

61. అనంత **కరుణామయుడు**, తన దాసులకు వాగ్దానం చేసిన, అగోచర జగత్తులోని శాశ్వతమైన స్వర్గవనాలు (అందులోకి వారు ప్రవేశిస్తారు). నిశ్చయంగా, ఆయన వాగ్దానం పూర్తయి తీరుతుంది.

62. వారందులో మీకు శాంతి కలుగుగాక (సలాం)! అనడం తప్ప ఇతర ఏ విధమైన వ్యర్థపు మాటలు వినరు. మరియు అందులో వారికి ఉదయం మరియు సాయంత్రం ఆహారం లభిస్తూ ఉంటుంది.

63. మా దాసులలో ధైవభీతి గలవారిని వారసులుగా చేసి స్వర్గం ఇదే!

64. (ధైవదూతలు అంటారు): "మరియు మేము కేవలం నీ ప్రభువు ఆజ్ఞతో తప్ప క్రిందికి దిగిరాము. మా ముందున్నది, మా వెనుక నున్నది మరియు వాటి మధ్య నున్నది, సర్వం ఆయనకు చెందినదే!¹⁸ నీ ప్రభువు మరచిపోయేవాడు కాడు.

65. "ఆకాశాలకూ, భూమికి మరియు వాటి మధ్యనున్న సమస్తానికి ఆయనే ప్రభువు, కావున మీరు ఆయననే ఆరాధించండి మరియు ఆయన ఆరాధనలోనే స్థిరంగా ఉండండి. ఎవడినైనా ఆయనకు సాటిగలడని నీకు తెలియునా?"

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ
أَصَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ
فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ﴿٥٩﴾

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا
يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾

جَنَّتِ عَدْنِ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ
عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ
مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا
وَلَهُمْ فِيهَا مَرْفُوعٌ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ
عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا
بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ
ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾

18) ఇటువంటి వాక్యం కొరకు చూడండి, 2:255.

66. మరియు మానవుడు ¹⁹ ఇలా అంటూ ఉంటాడు: "ఏమీ? నేను చనిపోయిన తరువాత మళ్ళీ బ్రతికించబడి లేపబడతానా?"

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِثُّ
لَسَوْفَ أَخْرَجُ حَيًّا 66

67. ఏమీ? మునుపు, అతడి ఉనికి లేనప్పుడు, మేము అతనిని సృష్టించిన విషయం అతనికి జ్ఞాపకం రావటం లేదా?

أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ
مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا 67

68. కావున నీ ప్రభువు సాక్షిగా! నిశ్చయంగా, మేము వారందరినీ మరియు (వారిలో పాటు) వైతానులను కూడా ప్రోగుచేసి, ఆ తరువాత నిశ్చయంగా, వారందరినీ నరకం చుట్టు మోకాళ్ళ మీద సమావేశ పరుస్తాము.

فَوَرَبِّكَ لَنَحْضُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ
ثُمَّ لَنَحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا 68

69. ఆ తరువాత నిశ్చయంగా, ప్రతి తెగ వారిలో నుండి అనంత కరుణామయుని పట్ల ఎవరు ఎక్కువ తలబిరుసుతనంతో విద్రివేగవారో వారిని వేరుచేస్తాము. ²⁰

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ
أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا 69

70. అప్పుడు వారిలో (నరకాగ్నిలో) కాలటానికి ఎక్కువ అర్హులెవరో, మాకు బాగా తెలుసు.

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَى
بِهَا صِلِيًّا 70

71. మరియు మీలో ఎవ్వడూనూ దాని (నరకంపై గల వంతెన) మీద నుండి పోకుండా (దాటకుండా) ఉండలేడు. ఇది తప్పించు కోలేని, నీ ప్రభువు యొక్క నిర్ణయం. ²¹

وَإِنْ مِّنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى
رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا 71

19) ఇక్కడ మానవుడు అంటే సత్య-తిరస్కారుడు, చనిపోయిన తరువాత పునరుత్థనాన్ని మరియు పరలోక ప్రతిఫలాన్ని నమ్మనివాడు.

20) అంటే సత్య-తిరస్కారుల నాయకులు, ఎవరైతే దురహంకారంతో సత్యాన్ని తిరస్కరించే వారో, వారికి అధిక శిక్ష విధించబడుతుంది.

21) 'స'హీహ్ 'హాదీస్'లో ఈ ఆయత్ వివరాలు ఈ విధంగా వచ్చాయి: నరకం మీద ఒక వంతెన ఉంది. ప్రతి ఒక్కరినీ దానిపై నుండి దాటవలసి ఉంటుంది. విశ్వాసులు తమతమ సత్కార్యాలను బట్టి త్వరత్వరగా లేక నెమ్మదిగా దానిపై నుండి దాటిపోతారు కొందరు ఏ హాని కలుగకుండా దాటుతారు. మరి కొందరు గాయాలు తగిలి చివరకు దానిని దాటుకుంటారు. మరికొందరు నరకంలో పడిపోతారు. కాని తరువాత సిఫారసు వల్ల దాని నుండి బయటపడి స్వర్గం చేరుకుంటారు. కాని సత్య-తిరస్కారులు ఆ వంతెనను

72. ఆ పిదప మేము దైవభీతి గలవారిని రక్షిస్తాము. మరియు దుర్మార్గులను అందులో మోకాళ్ళ మీద పడి ఉండేటట్లు వదిలివేస్తాము.

73. మరియు స్పష్టమైన మా సూచనలను వారికి చదివి వినిపించినపుడు, సత్య తిరస్కారులు విశ్వాసులతో అంటారు: "మన రెండు వర్గాల వారిలో ఎవరి వర్గం మంచి స్థితిలో ఉంది మరియు ఎవరి సభ ఉత్తమమైనది?" 22

74. మరియు వారికి ముందు మేము ఎన్నో తరాలను (వంశాలను) నాశనం చేశాము; వారు వీరికంటే ఎక్కువ సిరిసంపదలు మరియు బాహ్య ఆడంబరాలు గలవారై ఉండిరి?

75. వారితో అను: "మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నవానికి, అనంత కరుణామయుడు, ఒక సమయం వరకు వ్యవధినిస్తూ ఉంటాడు. తుదకు వారు తమకు వాగ్దానం చేయబడిన దానిని చూసినపుడు, అది (కఠినమైన) శిక్షనో కావచ్చు లేదా అంతిమ గడియనో కావచ్చు! హీనస్థితిలో ఉన్నవాడెవడో మరియు బలహీన

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًا 72

وَإِذَا تَتَلَّى عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا 73

وَكَم أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِمَّنْ قَرْنَهُمْ أَحْسَنُ أَنَاثًا وَرِثِيًّا 74

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا 75

దాటలేరు. వారు నరకాగ్నిలో పడిపోతారు. దీని మరొక తాత్పర్యంలో వారు నరకం గుండా దాటుతారని ఉంది. మరొక 'హాదీసు': 'ఏ విశ్వాసుల ముగ్గురు పిల్లలయవ్వనానికి చేరక ముందే మరణిస్తారో వారిని నరకాగ్ని కేవలం వారి ప్రమాణాలను పూర్తిచేయటానికి తాకుతుంది.' ('స'హి'హ్ బు'ఖారీ) చూడండి, ఇబ్నె-కసీర్.

22) సత్య-తిరస్కారులైన ఖురైషులు - పేద ముస్లింలు అయిన 'అమ్కూర్, బిలాల్, 'సుహైబ్ (ర'ది. 'అ.)లను మరియు వారి సమావేశస్థలాలైన 'దారుఖూరా' మరియు 'దారుల్-అర్థమ్'లను - అబూ-జహల్, నదర్ బిన్ హారిస్, 'ఉత్బా, వైబా, వంటి ధనవంతుల మరియు వారి పెద్దపెద్ద భవనాల మరియు వారు సమావేశాలు చేసే 'దారున్నద్వా'లలో పోల్చి తమ బౌతిక ఉన్నత స్థాయికి గర్వించే వారు మరియు పునరుత్థానాన్ని తిరస్కరించేవారు. మనం జీవించేది ఈ భూలోక జీవితం మాత్రమేనని వాదులాడేవారు. కాని వారికి ముందున్నవారు వారికంటే ఎక్కువ సిరిసంపదలున్నా నాశనం చేయబడ్డారనే విషయాన్ని మరచి పోయేవారు. చూ. 19:74.

వర్గం (సేన) ఎవరిదో వారు అందరలోనే తెలుసుకుంటారు!

76. "మరియు (దానికి ప్రతిగా) మార్గ దర్శకత్వం పొందిన వారికి, అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వంలో వృద్ధిని ప్రసాదిస్తాడు. చిరస్థాయిగా ఉండిపోయే సత్కార్యాలే నీ ప్రబువు దగ్గర ప్రతిఫలం రీత్యా ఉత్తమమైనవి మరియు పర్యవసానం దృష్ట్యా కూడా ఉత్తమమైనవి." 23

77. ఏమీ? మా సూచనలను తిరస్కరించి: "నిశ్చయంగా నాకు ధనసంపదలూ మరియు సంతానం ఇవ్వబడుతూనే ఉంటాయి." అని పలికే వానిని నీవు చూశావా?

78. అగోచర విషయమేదైనా అతనికి తెలిసిపోయిందా? లేదా అనంత కరుణామయుని వాగ్దానం పొందాడా?

79. అలా కాదు! అతడు చెప్పేది, మేము వ్రాసిపెట్ట గలము. మరియు అతడి శిక్షను మరింత పెంచగలము.

80. మరియు అతడు చెప్పే వస్తువులకు మేమే వారసులమవుతాము మరియు అతడు ఒంటరిగానే మా వద్దకు వస్తాడు.

81. మరియు వారు అల్లాహ్ ను వదిలి ఇతరులను ఆరాధ్య దైవాలుగా చేసుకున్నారు, వారు వీరికి అండగా ఉంటారనుకొని!

82. కాని అలా జరగనేరదు! వారు (ఆ దైవాలు) వీరి ఆరాధనను నిరాకరించటమే గాక, వీరికి విరోధులుగా ఉంటారు.

83. ఏమీ? నీవు చూడటం లేదా? నిశ్చయంగా మేము సత్య-తిరస్కారులపై ఖై/తానులను వదిలామని? అవి వారిని (సత్యాన్ని తిరస్కరించమని) అత్యధికంగా

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ط
وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَاتُ حَيْرٌ عِنْدَ
رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا 76

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ
لَأُوْتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا 77

أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عَهْدًا 78

كَلَّا ط سَتَكُنُّبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ
مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا 79

وَنُرِيهِ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا 80

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا 81

كَلَّا ط سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ
وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا 82

أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى
الْكَافِرِينَ تَوَزُّهُمْ أَزًّا 83

23) చూడండి, 18:46.

ప్రేరిపిస్తూ ఉంటాయని? ²⁴

84. కావున వారి మీద (శిక్షను) అవతరింప జేయమని నీవు తొందరపెట్టకు. నిశ్చయంగా మేము (వారి దినాలను) ఖచ్చితంగా లెక్క పెడుతున్నాము.

85. ఆ రోజు మేము దైవభీతి గలవారిని అనంత కరుణామయుని సన్నిధిలో అతిథులుగా సమీకరిస్తాము.

86. మరియు అపరాధులను దప్పికగొన్న వాటి (జంతువుల) వలే, నరకం వైపునకు తోలుకొని పోతాము.

87. (ఆ నాడు) అనంత కరుణామయుని అనుమతి పొందినవాడు తప్ప మరెవ్వరికీ సిఫారసు చేసే అధికారం ఉండదు. ²⁵

88. వారిలా అన్నారు: "అనంత కరుణామయుడు ఒక కొడుకును ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు! ²⁶

89. వాస్తవానికి, మీరు ఎంత పాపిష్టికరమైన (మొరమైన) విషయాన్ని కల్పించారు.

90. దాని వలన ఆకాశాలు పైలి పోవచ్చు! భూమి చీలి పోవచ్చు! మరియు పర్వతాలు ధ్వంసమై పోవచ్చు!

91. ఎందుకంటే వారు అనంత కరుణామయునికి కొడుకున్నాడని ఆరోపించారు.

92. ఎవరినైనా కొడుకునిగా చేసుకోవటం, అనంత కరుణామయునికి, తగినది కాదు! ²⁷

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفِدًا ﴿٨٥﴾

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَرِدًّا ﴿٨٦﴾

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٨٩﴾

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾

أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

24) ఖై'తాన్ చివరకు ఎలాంటి బాధ్యత వహించడు. దానికి చూడండి, 14:22.

25) సిఫారసు చేసే అనుమతి అల్లాహ్ (సు.త.) తాను కోరిన వారికే ఇస్తాడు. చూడండి, 10:3, 21:28, 53:26.

26) ప్రవక్తలకు దైవత్వం అంటగట్టడం అల్లాహ్ (సు.త.) తో సంబంధం తెంపుకోవటమే. మరియు ఇది క్షమించబడని మహాపాపం. చూడండి, 4:48.

27) చూ. 42:11: 'ఆయనను పోలిన వస్తువు ఏదీలేదు.' అనే ఖుర్ఆన్ ఆయల్ అల్లాహ్ (సు.త.) కు సంతానం లేదు అనే విషయాన్ని స్పష్టపరుస్తుంది. ఇంకా చూ. 112:4, 6:100 :

93. ఎందుకంటే! భూమ్యాకాశాలలో నున్న వారందరూ కేవలం అనంత కరుణామయుని వద్దకు దాసులుగా మాత్రమే హాజరు కానున్నారు. 28

94. వారందరినీ ఆయన చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు మరియు అందరినీ పూర్తిగా లెక్కపెట్టి ఉంచాడు.

95. మరియు పునరుత్థాన దినమున వారందరూ, ఒంటరిగానే ఆయన ముందు హాజరవుతారు. 29

96. నిశ్చయంగా విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారి పట్ల అనంత కరుణామయుడు (ప్రజల హృదయాలలో) ప్రేమను (వాత్సల్యాన్ని) కలుగజేయగలడు.

97. కావున నీవు (ఓ ప్రవక్తా!) ధైవభీతి గలవారికి శుభవార్త నివ్వటానికి మరియు వాదులాడే జాతి వారిని హెచ్చరించటానికి, మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) సులభతరం చేసి, నీ భాషలో అవతరింపజేశాము. 30

98. మరియు వీరికి పూర్వం మేము ఎన్ని తరాలవారిని నాశనం చేయలేదు! ఏమీ? నీవు ఇప్పుడు వారిలో ఏ ఒక్కరినైనా చూస్తున్నావా? లేక వారి నిట్టూర్పు శబ్దమైనా వింటున్నావా? (1/2)

إِنَّ كُلَّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾

وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾

فَأَتَمَّا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿٩٧﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾

*****

'మరియు ఆయన (సు.త.) తో పోల్చదగినది ఏదియూ లేదు.' సంతానమనేది ఇంద్రియ సంబంధమైనది. కావున దీనిని అల్లాహ్ (సు.త.)కు అంటగట్టడం మహా పాపం.

28) మానవులు కానీ, ధైవదూతలు కానీ, జన్నాతులు కానీ, అందరూ ఆయన (సు.త.) సృష్టించిన వారే, కావున వారికి ఆయన ధైవత్వంలో ఎలాంటి భాగం లేదు. వారంతా ఇష్టంతో గానీ అయిష్టంతో గానీ ఆయన ఇచ్చిన శిరసావహించ వలసిందే. చూ. 13:15,16:48-49.

29) అక్కడ ధన సంపత్తులు గానీ, సంతానం గానీ ఏ విధంగానూ పనికిరావు. చూ. 26:88.

30) మానవుడు అల్లాహ్ (సు.త.) మాటలను అర్థం చేసుకోవటానికి ఆయన దివ్యగ్రంథాలను ఆ ప్రాంతపు ప్రజల భాషలోనే అవతరింపజేశాడు, చూ. 14:4 మరియు ముహమ్మద్ ('స'అ.స.)పై ఈ ఖుర్ఆన్ అవతరింపజేశాడు చూ. 2:97 మరియు 26:193-194. ***

20. సూరహ్ 'తా-హా'

سُورَةُ طه

'ఉమర్ (ర'ది.అ.) ఇస్లాం స్వీకరించిన విధానాలు ఎన్నోవివరించబడ్డాయి. కొన్ని ఉల్లేఖనా (రిహాయాలీలలో ఇలా ఉంది: అతడు తన చెల్లెలు మరియు ఆమె భర్త ఇంట్లో - ఎవరైతే అతని కంటే ముందే ఇస్లాం స్వీకరించి ఉన్నారో - ఈ సూరహ్ ను విని ప్రభావితుడై ఇస్లాం స్వీకరిస్తారు. ఇది హిజ్రత్ కు దాదాపు 7 సంవత్సరాలకు ముందు - అబీసీనియాకు ముస్లింలు వెళ్ళక ముందు - మక్కాలో అవతరింపజేయబడింది. ఈ సూరహ్ లో మూసా ('అ.స.) వృత్తాంతం 9-98 ఆయత్ లలో వివరంగా ఉంది. 135 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు మొదటి ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది. ఈ 5 (17-21) సూరాహ్ ల సమూహంలో ఇది 4వది.

అనంత కరుణామయుడు అపార
కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * 'తా-హా!'

2. మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను నీపై అవతరింప జేసింది నిన్ను కష్టానికి గురిచేయటానికి కాదు.¹

3. కేవలం (అల్లాహ్ కు) భయపడే వారికి హితబోధ చేయటానికే!

4. ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) భూమిని మరియు అత్యున్నతమైన ఆకాశాలనూ సృష్టించిన ఆయన (అల్లాహ్) తరపు నుండి క్రమ-క్రమంగా అవతరింపజేయబడింది.

5. అనంత కరుణామయుడు, సింహాసనంపై ('అర్షాదై) ఆసీనుడై ఉన్నాడు.²

6. ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమిలోనూ మరియు ఆ రెండింటి మధ్యనూ ఇంకా నేల క్రిందనూ ఉన్న³ సమస్తమూ ఆయనకు చెందినదే.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

① طه

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى

②

إِلَّا تَذَكَّرُ لِمَنْ يَخْشَى

تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ

وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى

③ الرَّحْمَنِ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

④ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

⑤ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى

1) చూడండి, 18:6.

2) తన గొప్పతనానికి అనుగుణంగా అల్లాహ్ (సు.త.) విశ్వ సామ్రాజ్యాధిపత్య పీఠం ('అర్షాదై)పై అధిష్టుడై ఉన్నాడు. కాని ఎట్లు, ఏ విధంగా ఎవ్వరికీ తెలియదు.

3) అహ్-స'రా: అంటే భూమిలోని లోతైన భాగంలో. అంటే సర్వం ఆయనకు చెందిందే!

7. మరియు నీవు బిగ్గరగా మాట్లాడితే (ఆయన విననే వింటాడు); వాస్తవానికి, ఆయనకు రహస్యంగా (చెప్పుకునే మాటలే గాక) అతి గోప్యమైన మాటలు కూడా, తెలుస్తాయి. 4

8. అల్లాహ్! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయనకు అత్యుత్తమమైన పేర్లు ఉన్నాయి. 5

9. మరియు మూసా వృత్తాంతం నీకు చేరిందా? 6

10. అతను ఒక మంటను చూసినప్పుడు తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు: 7 "ఆగండి! నిశ్చయంగా, నాకొక మంట కనబడుతోంది; నేను దాని నుండి మీ కొరకు ఒక కొరివిని తీసుకొనివస్తాను లేదా ఆ మంట దగ్గర, నాకేదైనా మార్గదర్శకత్వం లభించవచ్చు!"

11. అతను దాని దగ్గరకు చేరినప్పుడు ఇలా పిలువబడ్డాడు: 8 "ఓ మూసా!

وَأَنْ تَجْهَرَّ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ⑦

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ⑧

وَهَلْ آتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ⑨

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ⑩

فَلَمَّا آتَاهَا نُودِيَ يُمُوسَى ⑪

4) అల్లాహ్ (సు.త.)ను పెద్ద స్వరంతో అర్థించే అవసరం లేదు. ఎందుకంటే ఆయన అతి రహస్య విషయాలను కూడా తెలుసుకుంటాడు. ఆయనకు మానవుల భవిష్యత్తుకూడా తెలుసు, అది ఆయన దగ్గర వ్రాయబడి ఉంది! ఆయనకు జరిగిపోయిందే గాక, జరుగుతున్నది మరియు ముందు జరుగబోయేది అన్నీ తెలుసు. అంటే పునరుత్థానదినం వరకు మరియు ఆ తరువాత కూడా ఎల్లప్పుడూ జరుగబోయే అన్ని విషయాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)కే ఉంది మరియు ఇతరులకు ఎవ్వరికీ లేదు. అంటే దైవపువ్వులు, దైవదూతలు ('అలైహిమ్. స.)లకు మరియు జన్నాతులకు కూడా లేదు.

5) "అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క అత్యుత్తమ పేర్లు" (అల్-అస్మాఉల్-హుస్నా). ఈ శబ్దం ఖుర్ఆన్ లో 4 సార్లు వచ్చింది. 7:180, 17:110, 59:24 మరియు ఇక్కడ.

6) మూసా ('అ.స.) వృత్తాంతం, 7, 17, 18 మరియు 28 సూరాహ్ లలో వచ్చింది. ఈ సూరహ్ (20) లో 9-98 ఆయాతలలో కొన్ని వివరాలున్నాయి.

7) మూసా ('అ.స.) కొన్ని సంవత్సరాలు అయ్యకహ్ లో గడిపిన తరువాత - తన భార్య పిల్లలతో సహా - తన-తల్లి, సోదరుడు-హారూన్ ('అ.స.) మరియు తనజాతి వారి వద్దకు వెళ్ళటానికి బయలుదేరుతారు. సినాయి ద్వీపకల్పం దక్షిణ ప్రాంతం గుండా ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఈ విషయం సంభవిస్తుంది. ఇంకా చూడండి, 27:78 మరియు 28:29.

8) మూసా ('అ.స.) అక్కడికి చేరుకున్న తరువాత ఒక వృక్షం వెలుగుతో నిండి ఉంటుంది. దాని నుండి ఈ విధంగా పిలువబడతారు. చూడండి, 28:30.

12. "నిశ్చయంగా, నేనే నీ ప్రభువును, కావున నీవు నీ చెప్పులను విడుపు. వాస్తవానికి, నీవు పవిత్రమైన 'తుహా' 9 లోయలో ఉన్నావు.

13. "మరియు నేను నిన్ను (ప్రవక్తగా) ఎన్నుకున్నాను. నేను నీపై అవతరింపజేసి దివ్యజ్ఞానాన్ని (హాసా) జాగ్రత్తగా విను.

14. "నిశ్చయంగా, నేనే అల్లాహ్ ను! నేను తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు, కావున నన్నే ఆరాధించు మరియు నన్ను స్మరించడానికి నమూజీను స్థాపించు.

15. "నిశ్చయంగా, తీర్పు ఘడియ రానున్నది, ప్రతి వ్యక్తి తాను చేసిన కర్మల ప్రకారం ప్రతిఫలం పొందటానికి; నేను దానిని గోప్యంగా ఉంచాలని నిర్ణయించాను. 10

16. "కావున దానిని విశ్వసించకుండా, తన మనోవాంచలను అనుసరించేవాడు, నిన్ను దాని (ఆ ఘడియ చింత) నుండి మరలింప నివ్వరాదు; అలా అయితే నీవు నాశనానికి గురి అవుతావు.

17. "మరియు ఓ మూసా! నీ కుడిచేతిలో ఉన్నది, అది ఏమిటి?"

18. (మూసా) అన్నాడు: "ఇది నాచేతికర్త, దీన్ని నేను ఊత కోసం ఉపయోగిస్తాను. మరియు దీనితో నా మేకల కొరకు ఆకులు రాల్చుతాను. మరియు దీని నుండి నాకు ఇంకా ఇతర ఉపయోగాలు కూడా ఉన్నాయి."

19. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "ఓ మూసా! దానిని పడవేయి."

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاحْلَعْ نَعْلَيْكَ
إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى 12

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى 13

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي 14

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا
لِيُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ 15

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ
بِهَا وَأَتَّبِعْهُ فَتَرُدِّي 16

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ 17

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا
وَأَهْشُ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا
مَآرِبٌ أُخْرَىٰ 18

قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَىٰ 19

9) 'తుహా ఆ లోయ పేరు.

10) చూడండి, 53:39.

20. అప్పుడు అతను దానిని పడవేశాడు. వెంటనే అది పాముగా (హయ్యుగా) 11 మారిపోయి చురుకుగా చలించసాగింది.

21. (అల్లాహ్) ఆజ్ఞాపించాడు: "దానిని పట్టుకో, భయపడకు. మేము దానిని దాని పూర్వ స్థితిలోకి మార్చుతాము.

22. "మరియు నీ చేతిని చంకలో పెట్టి తీయి, దానికెలాంటి బాధ కలుగకుండా, అది తెల్లగా మెరుస్తూ బయటికి వస్తుంది, 12 ఇది రెండవ అద్భుత సూచన!

23. "ఇదంతా మేము నీకు మా గొప్ప సూచనలను చూపటానికి!

24. "నీవు ఫిర్'ఖైన్ వద్దకు పో! నిశ్చయంగా అతడు మితిమీరిపోయాడు." 13

25. (మూసా) ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నా హృదయాన్ని వికసంపజేయి.

26. "మరియు నా వ్యవహారాన్ని నా కొరకు సులభం చేయి.

27. "నా నాలుకలోని ముడిని (ఆటంకాన్ని) తొలగించు.

28. "(దానితో) వారు నా మాటలను సులభంగా అర్థం చేసుకోవటానికి.

29. "మరియు నా కొరకు నా కుటుంబం నుండి ఒక సహాయకుణ్ణి నియమించు. 14

30. "నా సోదరుడైన హారూన్ ను.

31. "అతని ద్వారా నా బలాన్ని దృఢపరచు.

فَالْقُهَا فَاذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى 20

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى 21

وَاصْصُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيِّضًا مِّنْ غَيْرِ سَوْءٍ آيَةً أُخْرَى 22

لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى 23

إِذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى 24

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي 25

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي 26

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي 27

يَفْقَهُوا قَوْلِي 28

وَاجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي 29

هُرُونَ أَخِي 30

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي 31

11) ఇక్కడ (20:20లో) 'హయ్యుతున్ అని, 27:10, 28:31లలో జాన్నున్ అని, 7:107లో 'సు'అబ్బాసున్ అని ఉంది. సందర్భాన్ని బట్టి దానిని మార్చబడింది.

12) చూడండి, 7:108, 28:32.

13) ఫిర్'ఖైన్ తనను తాను ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకున్నాడు. చూడండి, 28:38 మరియు 79:24, 'నేనే మీ ప్రభువును.' అని అనేవాడు.

14) వ'జరున్: భారంమోసేవాడు, మంత్రి, రాజయొక్క రాజకీయభారాన్ని పంచుకునేవాడు.

32. "మరియు అతనిని నా వ్యవహారంలో సహాయ కారిగా (భాగస్వామిగా) చేయి.

33. "మేము నీ పవిత్రతను బాగా కొనియాడటానికి;

34. "మరియు నిన్ను అత్యధికంగా స్మరించటానికి;

35. "నిశ్చయంగా, నీవు మమ్మల్ని ఎల్లప్పుడూ కనిపెట్టుకొనే ఉంటావు!"

36. (అల్లాహ్) నెలవిచ్చాడు: "ఓ మూసా! వాస్తవంగా, నీవు కొరినదంతా నీకు ఇవ్వబడింది.

37. "మరియు వాస్తవానికి మేము నీపై మరొకసారి ఉపకారం చేశాము. ¹⁵

38. "అప్పుడు మేము నీ తల్లికి ఇవ్వవలసిన ఆ సూచనను ఈ విధంగా సూచించాము:

39. 'ఇతనిని (ఈ బాలుణ్ణి) ఒక పెట్టెలో పెట్టి దానిని (ఆ పెట్టెను) నదిలో విడువు. నది దానిని ఒక ఒడ్డుకు చేర్చుతుంది; దానిని నాకు మరియు ఇతనికి శత్రువు అయినవాడు తీసుకుంటాడు.' మరియు నేను నా తరపు నుండి నీ మీద ప్రేమను కురిపించాను మరియు నిన్ను నా కంటి ముందు పోషింపబడేటట్లు చేశాను. ¹⁶

40. "అప్పుడు నీ సోదరి (నిన్ను) అనుసరిస్తూ పోయి, వారితో ఇలా అన్నది: 'ఇతనిని వెంచి పోషించగల ఒకామెను నేను మీకు చూపనా?' ¹⁷ ఈ విధంగా మేము నిన్ను మళ్ళీ నీ తల్లి దగ్గరకు చేర్చాము, ఆమె కళ్ళకు చల్లదనమివ్వటానికి, ఆమె దుఃఖ పడకుండా ఉండటానికి. ¹⁸ మరియు నీవొక

وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي ³²

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ³³

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ³⁴

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ³⁵

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يُمُوسَى ³⁶

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ³⁷

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَى ³⁸

أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَآقْذِفِيهِ
فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاجِلِ
يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِي وَعَدُوٌّ لَهُ
وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي ³⁹
وَلِيُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ³⁹

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ
أَدْلُكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ
فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنُ وَوَقَلْتِ نَفْسًا
فَتَجِينَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ

15) ఈ వివరాలకు చూడండి, 28:3-21.

16) చూడండి, 79:24 మరియు 28:9.

17) వివరాలకు చూడండి, 28:12.

18) చూడండి, 28:12-13.

వ్యక్తిని చంపావు,¹⁹ మేము ఆ ఆపద నుండి నీకు విముక్తి కలిగించాము. మేము నిన్ను అనేక విధాలుగా పరీక్షించాము. ²⁰ ఆ తరువాత నీవు ఎన్నో సంవత్సరాలు మద్యం వారితో ఉన్నావు. ²¹ ఓ మూసా! ఇప్పుడు నీవు (మా) నిర్ణయానుసారంగా (ఇక్కడికి) వచ్చావు.

41. "మరియు నేను నిన్ను నా (సేవ) కొరకు ఎన్నుకున్నాను.

42. "నీవు మరియు నీ సోదరుడు నా సూచనలతో వెళ్ళండి. నన్ను స్మరించటంలో అశ్రద్ధ వహించకండి. ²²

43. "మీరిద్దరు ఫిర్'ఖైన్ వద్దకు వెళ్ళండి. నిశ్చయంగా, అతడు మితిమీరిపోయాడు.

44. "కాని అతడితో మృదువుగా మాట్లాడండి. బహుశా అతడు హితబోధ స్వీకరిస్తా డేమో, లేదా భయపడతాడేమో!" ²³

45. (మూసా మరియు హారూన్) ఇద్దరూ ఇలా అన్నారు: "ఓ మా ప్రభూ! వాస్తవానికి, అతడు మాపై దౌర్జన్యానికి పాల్పడతాడేమో, లేదా తలబిరుసుతనంతో ప్రవర్తిస్తాడేమోనని, మేము భయపడుతున్నాము!"

فُتُونَا ۖ فَلَيْسَتْ سِنِينَ فِي أَهْلِ
مَدْيَنَ ۗ ثُمَّ جِئْتَ عَلَيَّ قَدْرٍ
يُمُوسَى ۙ ④

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ۙ ④

إِذْ هَبَّ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَتِي وَلَا
تَنِيَا فِي ذِكْرِي ۙ ④

إِذْ هَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۙ ④

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ
أَوْ يَخْشَىٰ ۙ ④

قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ
عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ۙ ④

19) చూడండి, 28:14.

20) చూడండి, 28:15-21.

21) చూడండి, 28:22-28.

22) ఇక్కడ అల్లాహ్ (సు.త.) వైపుకు ఆహ్వానించే దా'కాలకు, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ (సు.త.)ను స్మరిస్తూ ఉండాలనే సూచన ఉంది.

23) అల్లాహ్ (సు.త.)కు తెలుసు అతడు హితబోధ స్వీకరించడని, కాని మూసా (అ.స.)కు ఏమీ తెలియదు. ఎందుకంటే ప్రవక్త (అ.స.)లు కూడా మానవులే. వారికి అల్లాహ్ (సు.త.) తెలిపేది తప్ప ఇతర అగోచరవిషయాల జ్ఞానముండదు. ఇదే అల్లాహ్ (సు.త.) ఇచ్చి దీనివల్ల ప్రవక్త (అ.స.) ప్రతి వానిని: 'అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గం వైపునకు, సత్య-మార్గం వైపునకు, మోక్షం పొందటానికి రండి.' అని ఆహ్వానిస్తుంటాడు. అదే ప్రవక్త (అ.స.)ల బాధ్యత. ఇందులో దా'కాలు మృదువుగా వ్యవహరించాలనే సూచన కూడా ఉంది.

46. (అల్లాహ్) నెలవిచ్చాడు: "మీరిద్దరు భయపడకండి, నిశ్చయంగా, మీరిద్దరితో పాటు నేనూ ఉన్నాను. నేను అంతా వింటూ ఉంటాను మరియు అంతా చూస్తూ ఉంటాను.

47. "కావున మీరిద్దరు అతని వద్దకు పోయి ఇలా అనండి: 'నిశ్చయంగా, మేమిద్దరం నీ ప్రభువు యొక్క సందేశహరులము. కావున ఇస్రాాయిల్ సంతతివారిని మావెంట పోనివ్వ. 24 మరియు వారిని బాధపెట్టకు. వాస్తవానికి మేము నీ వద్దకు నీ ప్రభువు తరపు నుండి సూచనలు తీసుకొని వచ్చాము. మరియు సన్మార్గాన్ని అనుసరించేవానివై (అల్లాహ్ తరపు నుండి) శాంతి వర్షిల్లుతుంది! 25

48. " 'నిశ్చయంగా, ఎవడైతే సత్యాన్ని తిరస్కరించి వెనుదిరిగిపోతాడో, అతనికి కఠిన శిక్ష తప్పక ఉంటుంది.' అని వాస్తవానికి మాకు దివ్యజ్ఞానం (హాసీ) ద్వారా తెలుపబడింది."

49. (ఫిర్ బెన్) అన్నాడు: "ఓ మూసా! మీ ఇరువురి ప్రభువు ఎవరు?"

50. (మూసా) జవాబిచ్చాడు: "ప్రతి దానికి దాని రూపాన్నిచ్చిన, తరువాత దానికి మార్గదర్శకత్వం చేసేవాడే మా ప్రభువు."

51. (ఫిర్ బెన్) అన్నాడు: "అయితే, పూర్వం గతించిన తరాల వారి సంగతి ఏమిటి?"

52. (మూసా) జవాబిచ్చాడు: "వాటి జ్ఞానం నా ప్రభువు వద్ద ఒక గ్రంథంలో (వ్రాయబడి)

قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ
وَأَرَى ④6

فَأْتِيَهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ
فَارْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا
تُعَذِّبْهُمْ ④ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّنْ
رَّبِّكَ ④ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ
الْهُدَى ④7

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ
مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ④8

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يُمُوسَىٰ ④9

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ
خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ⑤0

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ⑤1

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ ⑤2

24) వివరాలకు చూడండి, 2:49, 7:141, 14:6.

25) వస్సలాము 'అలా మనిత్తబ' అల్ హుదా! దైవప్రవక్త (స'అ.స.) రోమన్ చక్రవర్తికి వ్రాసిన ఉత్తరాన్ని ఈ పై వాక్యంలో ప్రారంభించారు, (ఇబ్నె-కసీ'ర్). దీనిలో స్పష్టమయ్యేది ఏమిటంటే ముస్లి మేతరుల సభలో లేక ఉత్తరంద్వారా సంభాషణ ప్రారంభించునప్పుడు ఈ శబ్దాలను వాడాలి.

ఉంది. నా ప్రభువు పొరపాటు చేయడు మరియు మరువడు కూడాను."

53. ఆయనే మీ కొరకు భూమిని చదునుగా (పరుపుగా) జేసి, అందులో మీకు (నడవటానికి) త్రోవలను ఏర్పరిచాడు. మరియు ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించాడు. మేము దాని ద్వారా రకరకాల వృక్షకోటిని పుట్టించాము. ²⁶

54. మీరు వాటిని తినండి మరియు మీ పశువులకు మేపండి. నిశ్చయంగా, అర్థం చేసుకోగల వారికి ఇందులో అనేక సూచనలున్నాయి. (5/8)

55. * దాని (ఆ మట్టి) నుంచే మిమ్మల్ని సృష్టించాము, మరల మిమ్మల్ని దానిలోకే చేర్చుతాము మరియు దాని నుంచే మిమ్మల్ని మరొక సారి లేపుతాము. ²⁷

56. మరియు వాస్తవానికి, మేము అతనికి (ఫిర్'ఖైన్ కు) మా సూచనలన్నీ చూపాము, కాని అతడు వాటిని అబద్ధాలన్నాడు మరియు తిరస్కరించాడు.

57. (ఫిర్'ఖైన్) ఇలా అన్నాడు: "ఓ మూసా! నీవు నీ మంత్రజాలంతో మమ్మల్ని మా దేశం నుండి వెళ్ళగొట్టటానికి మా వద్దకు వచ్చావా?" ²⁸

58. "సరే! మేము కూడా దానివంటి మంత్రజాలాన్ని నీకు పోటిగా తెస్తాము; కావున మా మధ్య నీ మధ్య సమావేశానికి ఒక సమయం

لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ⁵²

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا
وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ
أَرْوَاجًا مِّنْ تَبَاتٍ شَتَّى ⁵³

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ⁵⁴

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ
وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ⁵⁵

وَلَقَدْ آرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ
وَأَبَى ⁵⁶

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا
بِسِحْرِكَ يَمْؤُسَى ⁵⁷

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَاجْعَلْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ

26) అ'జ్హాజున్: ఇక్కడ దీని అర్థం వివిధరకాలు. ఇదే అర్థం 13:3లో కూడా ఉంది.

27) మానవుణ్ణి మట్టి నుండి సృష్టించాము. వివరాలకు చూడండి 3:59లో తురాబ్ మరియు 15:26లో 'స'ల్ఫాలిన్ 'హుమైన్ మస్సూన్. ఇబ్నెమాజా ఉల్లేనం: ఒక మృతుణ్ణి సమాధిలో పెట్టిన తరువాత రెండు చేతులతో మూడుసార్లు మట్టి పోయడం అబిలఖణీయం (ముస్త'హబ్).

28) చూడండి, 7:110.

(మరియు స్థలాన్ని) నిర్ణయించు, దాని నుండి మేము కానీ నీవు కానీ, వెనుకాడ కూడదు. మరియు అదొక యుక్తమైన (బహిరంగ) స్థలమై ఉండాలి."

59. (మూసా) అన్నాడు: "మీతో సమావేశం ఉత్సవ దినమున నియమించుకుందాము. ప్రొద్దుక్కే సమయానికి ప్రజలందరూ సమావేశమై ఉండాలి."

60. ఆ పిదప ఫిరౌన్ వెళ్ళిపోయి తన తండ్రి సామగ్రిని సమీకరించుకొని తిరిగి వచ్చాడు.²⁹

61. మూసా వారితో అన్నాడు: "మీరు నాశనమవు గాక! అల్లాహ్ పై అబద్ధాలు కల్పించకండి! అలా చేస్తే ఆయన కఠిన శిక్షతో మిమ్మల్ని నిర్మూలించ వచ్చు! (అల్లాహ్ పై) అబద్ధాలు కల్పించే వాడు తప్పక విఫలుడవుతాడు."

62. (ఇది విన్న) తరువాత వారు ఆ విషయాన్ని గురించి తర్కించుకున్నారు, కాని తమ చర్చను రహస్యంగానే సాగించారు.

63. (వారు పరస్పరం ఈ విధంగా) మాట్లాడుకున్నారు: "వాస్తవానికి వీరిద్దరూ మాంత్రికులే! వీరిద్దరు తమ మంత్రజాలంతో మిమ్మల్ని మీ దేశం నుండి వెళ్ళగొట్టి, మీ ఆదరణీయమైన విధానాన్ని అంతమొందించ గోరుతున్నారు.³⁰

64. "కావున మీరు మీ యుక్తులను (తండ్రి లను) సమీకరించుకొని సమైక్యంగా

نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَى 58

قَالَ مَوْعِدْكُمْ يَوْمَ الزَّيْتَةِ وَأَنْ
يُخَشِرَ النَّاسُ صُحَى 59

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ
أَتَى 60

قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا
تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
فَيُسْحِتْكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ
مَنْ افْتَرَى 61

فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا
التَّجْوَى 62

قَالُوا إِنْ هَذَا لَسِحْرٌ يُرِيدُنَا
أَنْ نُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطُرَيْقِكُمْ
الْمُتَلَى 63

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوَصَفَاءُ 64

29) చూడండి, 7:111-114.

30) ఏ విధంగానైతే ఈ రోజు కూడా అసత్య మార్గం మీద, షిర్కులో మునిగి ఉన్నవారు కూడా తామే సరైన మార్గమీద ఉన్నామని గర్విస్తారో అదేవిధంగా వారు గర్వించారు. చూ. 30:32.

(రంగంలోకి) దిగండి. ఈ నాడు ప్రాబల్యం పొందిన వాడే, వాస్తవానికి సాపల్యం (గెలుపు) పొందుతాడు." 31

65. వారు (మాంత్రికులు) ఇలా అన్నారు: "ఓ మూసా! (ముందు) నువ్వయినా పడవెయ్యి లేదా ముందు మేమన్నా పడవేస్తాము?"

66. (మూసా) అన్నాడు: "లేదు! మీరే (ముందు) పడవెయ్యండి!" అప్పుడు అకస్మాత్తుగా వారి త్రాళ్లు మరియు వారి కర్తలూ - వారి మంత్రజాలం వల్ల - అతనికి (మూసాకు) పరుగెడుతున్నట్లు అనిపించాయి. 32

67. దానిలో మూసాకు, తన మనస్సులో కొంత భయం కలిగింది. 33

68. మేము (అల్లాహ్) అన్నాము: "భయపడకు! నిశ్చయంగా నీవే ప్రాబల్యం పొందుతావు. 34

69. "నీ కుడిచేతిలో ఉన్నదానిని విసురు! అది వారు కల్పించిన వాటిని మ్రింగివేస్తుంది.

وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى 64

قَالُوا يُمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوْلَىٰ مِنْ الْفَىٰ 65

قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۚ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ 66

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ 67

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ 68

وَأَلْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا

31) చూడండి, 7:113-114.

32) ఇక్కడ: 'వారి త్రాళ్లు మంత్రజాలం వల్ల చలిస్తున్నట్లు,' అని ఉంది. అంటే అవి పాములుగా కనిపించాయే, గానీ వాస్తవానికి పాములుగా మారలేదు. దీనిలో విశదమయ్యేది ఏమిటంటే మంత్రజాలం (మిస్మరిస్మి), మంత్ర ప్రభావం వల్ల తాత్కాలికంగా ప్రజలకు అలా కనిపిస్తుందే కానీ నిజానికి ఏ మార్పూరాదు.

33) చూడండి, 7:116.

34) మూసా ('అ.స.) భయపడటానికి కారణం అతను కూడా ఒక మానవుడే. ప్రవక్త ('అలైహిమ్ స.)లు అందరూ మానవులే కాని వారిపై దివ్యజ్ఞానం (వహీ) అవతరింప జేయబడుతుంది. అల్లాహ్ (సు.త.) తెలిపినది తప్ప, వేరే అగోచర జ్ఞానం గానీ, భవిష్యత్తులో జరుగబోయే వాటి జ్ఞానం గానీ వారికి ఉండదు. అల్లాహ్ (సు.త.): 'భయపడకు నీవే ఆధిక్యత వహిస్తావు.' అని అన్నప్పుడు అతనికి ధైర్యం వచ్చింది. అంటే అద్భుత సూచనలు చూపటం కూడా అల్లాహ్ (సు.త.) చేతిలోనే ఉంది. ప్రవక్తలు ఏదైనా అద్భుత విషయం జరిగే వరకు, అది జరగనున్నదని ఎరగరు. అంటే వారి కెలాంటి అగోచరజ్ఞానం ఉండదు.

వారు కల్పించింది నిశ్చయంగా, మాంత్రికుని తంత్రిమే! మరియు మాంత్రికుడు ఎన్నడూ సఫలుడు కాలేడు. వాడు ఎటునుంచి, ఎలా వచ్చినా సరే!"

70. అప్పుడు ఆ మాంత్రికులు సాష్టాంగం (సజ్జా)లో పడుతూ అన్నారు: "మేము హోరూస్ మరియు మూసాల ప్రభువును విశ్వసించాము." ³⁵

71. (ఫిర్'బైన్) అన్నాడు: "నేను అనుమతించక ముందే మీరు ఇతనిని విశ్వసించారా? ³⁶ నిశ్చయంగా, ఇతనే మీకు మంత్రిజాలం నేర్పిన గురువు! కావున ఇప్పుడు నేను మీ అందరి చేతులను మరియు కాళ్ళను, వ్యతిరేక పక్షాల నుండి నరికిస్తాను ³⁷ మరియు మిమ్మల్నందరినీ, ఖర్చూరపు దూలాల మీద శూలారోహణ చేయిస్తాను. అప్పుడు మా ఇద్దరిలో ఎవరి శిక్ష ఎక్కువ కఠినమైనదో మరియు దీర్ఘ కాలికమైనదో మీకు తప్పక తెలియును."

72. వారు (మాంత్రికులు) అన్నారు: "మా వద్దకు వచ్చిన స్పష్టమైన సూచనలను మరియు మమ్మల్ని సృజించిన ప్రభువు (అల్లాహ్)ను వదలి, మేము నీకు ప్రాధాన్యత నివ్వము. నీవు చేయదలచుకున్నది చేసుకో! నీవు కేవలం ఐహిక జీవితాన్ని మాత్రమే అంతమొందించగలవు. ³⁸

صَنَعُوا^ط إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سِحْرِ^ط
وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى⁶⁹

فَأَلْفَى السَّحْرَةَ سُجَّدًا قَالُوا أَمَّا
بِرَبِّ هُرُونَ وَمُوسَى⁷⁰

قَالَ أَمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ^ط
إِنَّهُ لَكَيْدٌ كُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
السَّحْرَ فَلَا قَطْعَانَ أَيِّدِكُمْ
وَأَرْجُلِكُمْ مِنْ خِلَافِ
وَلَا وَصَلَبَنَّاكُمْ فِي جُدُوعِ
التَّخْلِ^ط وَلَتَعْلَمَنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا
وَأَبْغَى⁷¹

قَالُوا لَنْ نُؤْتِيَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنْ
الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا
أَنْتَ قَاضٍ^ط إِنَّمَا تَقْضِي هَٰذِهِ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا⁷²

35) చూడండి, 7:117-120.

36) చూడండి, 71:23.

37) అంటే కుడిచేయి ఎడమకాలు.

38) ఇక్కడ మాంత్రికులు అవిశ్వాసులుగా ఉన్నప్పుడు ఫిర్'బైన్‌ను సంతోషపరచటంలో నిమగ్నులై ఉండిరి. ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి ఉండిరి, కాబట్టి: 'మేము గెలిస్తే మాకు బహుమానం దొరుకుతుంది కదా?' అని అడిగారు. కాని వారికి మార్గదర్శకత్వం దొరికి, మూసా ('అ.స.) ఆరాధించే ప్రభువే నిజమైన ప్రభువు, అని తెలిసినపుడు, వారు అల్లాహ్

73. "నిశ్చయంగా, మేము మా ప్రభువు నందే విశ్వాసముంచాము, ఆయన (అల్లాహ్)యే మా తప్పలను మరియు నీవు బలవంతంగా మా చేత చేయించిన మంత్ర-తంత్రాలను క్షమించేవాడు. (ప్రతిఫల మివ్వటంలో) అల్లాహ్ యే ఉత్తముడు మరియు శాశ్వతంగా ఉండేవాడు (నిత్యుడు)." 39

74. నిశ్చయంగా, తన ప్రభువు ముందు పాపాత్ముడిగా హాజరయ్యే వాడికి తప్పక నరకం గలదు. అందులో వాడు చావనూలేడు బ్రతకనూలేడు!

75. ఎవడైతే విశ్వాసిగా ఆయన వద్దకు హాజరవుతాడో మరియు సత్కార్యాలు చేసి ఉంటాడో, 40 అలాంటి వారికి ఉన్నత స్థానాలుంటాయి -

76. శాశ్వతమైన స్వర్గవనాలు - వాటి క్రింద నెలయేళ్ళు పారుతూ ఉంటాయి. వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు. మరియు ఇదే పరిశుద్ధులకు దొరికే ప్రతిఫలం.

77. మరియు వాస్తవానికి, మేము మూసాకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా ఇలా తెలిపాము: 41 "నా దాసులను రాత్రివేళ తీసుకొని బయలు దేరు మరియు వారి కొరకు సముద్రం నుండి తడిలేని మార్గాన్ని ఏర్పరచు; వెంబడించి పట్టుబడతావేమోనని భయపడకు,

إِنَّا أَمْنَا بِرَبِّنَا لِيُغْفِرَ لَنَا خَطِيئَاتِنَا
وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ
وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْغَى ③

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ
جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ④

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ
الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ
الْعُلَى ⑤

جَنَّاتٍ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
مَنْ تَزَكَّى ⑥

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنِ اسْرِبْ
بِعبَادِي فَأَضْرِبْ لَهُمُ طَرِيقًا فِي
الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا
تَخَشَى ⑦

(సు.త.) సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి ఇహలోక బోగబాగ్యాలనే కాదు, తమ జీవితాలను కూడా కోల్పోవటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఎంత గొప్ప దైవబీతినీ (తఖ్వా) కనబరచారో చూడండి.

39) అబ్-బా, అల్-బా'ఖి (96): (నేకరించబడిన పదం) *The Ever-Lasting*, నిత్యుడు.

He whose existence will have no end శాశ్వతుడు, చిరస్థాయిగా ఉండేవాడు. చివరకు మిగిలి ఉండేవాడు. చూ. 55:26-27. అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

40) సత్కార్యాలు చేయకుండా కేవలం విశ్వసించటం మాత్రమే పునరుత్థాన దినమున ఏ విధం గానూ ఉపయోగకరం కాదు. చూడండి, 6:158.

41) చూడండి, 7:130.

(సముద్రంలో మునిగి పోతావేమోనని కూడా) బితి చెందకు." 42

78. ఆ పిదప ఫిర్ బాన్ తన సేనలతో వారిని వెంబడించి (అక్కడికి) చేరగానే, సముద్రం వారిని హఠాత్తుగా అలుముకొని క్రమ్ముకున్నది.

79. మరియు ఫిర్ బాన్ తనజాతి ప్రజలను మార్గభ్రష్టులుగా చేశాడు మరియు వారికి సన్మార్గం చూపలేదు.

80. ఓ ఇస్రా'యిల్ వంశీయులారా! వాస్తవానికి మేము, మిమ్మల్ని మీ శత్రువు నుండి విముక్తి కలిగించి, 'తూర్ పర్వతపు కుడివైపున మీతో వాగ్దానం చేసి, మీపై మన్నన మరియు సల్వాలను అవతరింపజేశాము. 43

81. (ఇంకా ఇలా అన్నాము): "మేము మీకు ప్రసాదించిన మంచి ఆహారపదార్థాలను తినండి, 44 అందు తలబిరుసుతనం చేయకండి, అలాచేస్తే నా ఆగ్రహానికి గురికాగలరు. నా ఆగ్రహానికి గురిఅయిన వాడు తప్పక నాశనమవుతాడు.

82. అయితే, ఎవడైతే పశ్చాత్తాపపడి విశ్వసించి మరియు సత్కార్యాలు చేసి సన్మార్గంలో ఉంటాడో, అలాంటివానిపట్ల నేను క్షమాశీలుడను." 45 (3/4)

83. * మరియు (మూసా 'తూర్ పర్వతం మీద ఉన్నప్పుడు 46 అల్లాహ్ అన్నాడు):

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ 78

وَأَصْلَ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى 79

يُنَبِّئُ إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِنَ عَدُوِّكَمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمْ الْمَنَّانَ وَالسَّلْوَى 80

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى 81

وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى 82

وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يُمُوسَى 83

42) చూడండి, 26:63-66.

43) చూడండి, 19:52 మరియు 2:63.

44) మన్నన మరియు సల్వాలను గురించి చూడండి, 2:57, 7:160. మన్నన ఒక తియ్యని ఆహార పదార్థం. సల్వా ఒక రకమైన పక్షి (బుర్ర పిట్ట, పూరెడు పిట్ట, కోలకి పిట్ట లాంటిది).

45) అల్- 'గఫూరు (15): *Oft-Forgiving*, క్షమాశీలుడు. Most Forgiving. పాపాలను క్షమించే వాడు, ఎక్కువగా క్షమించేవాడు. ఇంకా చూడండి. అల్-గాఫిర్: క్షమాగుణ పరిపూర్ణుడు, 40:3. అల్- 'గఫూరు (35): *The Forgiver*, క్షమించేవాడు, 2:173, అల్- 'గఫూరు మరియు అల్- 'గఫూరు అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

46) చూడండి, 2:51 మరియు 7:142.

"ఓ మూసా! నీవు నీ జాతి వారిని విడిచి శిష్టుంగా (ఇక్కడికి) వచ్చిన కారణ మేమిటి?"

84. (మూసా) జవాబిచ్చాడు: "అదిగో! వారు నా వెనుక నా అడుగుజాడలలో వస్తూనే ఉన్నారు; నీవు నా పట్ల ప్రసన్నుడవు కావాలని, ఓ నా ప్రభూ! నేను త్వరగా నీ సాన్నిధ్యానికి వచ్చాను." 47

85. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "వాస్తవానికి! నీ వెనుక మేము, నీ జాతి వారిని పరిక్షకు గురిచేశాము మరియు సామిరి వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేశాడు."

86. ఆ తరువాత మూసా కోపంలోనూ, విచారం తోనూ తన జాతి వారి వద్దకు తిరిగి వచ్చి అన్నాడు: "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఏమీ? మీ ప్రభువు మీకు మంచి వాగ్దానం చేయలేదా? ఏమీ? ఒడంబడిక పూర్తి కావటంలో ఏమైనా ఆలస్యమయ్యిందా? లేదా! మీ ప్రభువు యొక్క ఆగ్రహం మీపై విరుచుకుపడాలని కోరుతున్నారా? అందుకేనా మీరు నాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగపరచారు?"

87. వారు అన్నారు: "మేము నీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని మాకు మేమై భంగపరచలేదు. కాని మాపై (ఫిర్జాన్) ప్రజల ఆభరణాల భారం మోపబడి ఉండెను, దానిని (అగ్నిలోకి) విసిరాము, ఇదేవిధంగా సామిరి కూడా వేశాడు."

قَالَ لَهُمْ أَوْلَاءِ عَلَىٰ آثِرِي
وَعَجَلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ⑧4

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ
بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ⑧5

فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ
أَسْفَاهًا قَالَ يُقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ
رَبُّكُمْ وَعَدَّا حَسَنًا أَفَطَالَ
عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَجِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ
فَاخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ⑧6

قَالُوا مَا آخَلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا
وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ
الْقَوْمِ فَفَعَلْنَا بِهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى
السَّامِرِيُّ ⑧7

47) ఇక్కడ స్పష్టమయ్యేది ఏమిటంటే ఒక జాతి చాలా కాలం వరకు దాస్యంలో ఉండి అకస్మాత్తుగా దానికి స్వాతంత్ర్యం దొరికితే, అది తన భూతకాలపు క్రమశిక్షణలేని స్వభావాన్ని ఒకసారి మార్చుకోలేదు. కాబట్టి ముందు తెలుపబడినట్లు, మూసా (అ.స.) వెళ్ళిపోగానే, అతని జాతివారు, ఆవుదూడను ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకున్నారు. ఎందుకంటే, అంతకు ముందు వారు ఈజిప్టులో విగ్రహాధనకు అలవాటుపడి ఉండేవారు.

88. తరువాత అతడు (సామిరి) వారికొక ఆవుదూడ విగ్రహాన్ని తయారుచేశాడు. దాని నుండి ఆవుదూడ అరుపు వంటి శబ్దం వచ్చేది. 48 పిదప వారన్నారు: "ఇదే మీ ఆరాధ్యదైవం మరియు మూసా యొక్క ఆరాధ్యదైవం కూడాను, కాని అతను దానిని మరచి పోయాడు."

89. ఏమీ? అది వారికెలాంటి సమాధాన మివ్వజాలదని మరియు వారికెలాంటి కీడు గానీ, మేలుగానీ చేయజాలదని వారు చూడటం లేదా? 49

90. మరియు వాస్తవానికి హోరూన్ ఇంతకు ముందు వారితో చెప్పి ఉన్నాడు: "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! దీని (ఈ విగ్రహం)తో మీరు పరీక్షింపబడుతున్నారు. మరియు నిశ్చయంగా, ఆ అనంత కరుణామయుడే మీ ప్రభువు! కావున మీరు నన్నే అనుసరించండి మరియు నా ఆజ్ఞనే పాలించండి."

91. వారన్నారు: "మూసా తిరిగి మా వద్దకు వచ్చే వరకు, మేము దీనిని ఆరాధిస్తూ ఉంటాము."

92. (మూసా, హోరూన్ తో) అన్నాడు: "ఓ హోరూన్! నీవు వారిని మార్గభ్రష్టత్వంలో పడటం చూసినప్పుడు (వారిని వారించటం నుండి) నిన్ను ఎవరు ఆపారు?"

93. "నీ వెండుకు నన్ను అనుసరించ లేదు? నీవు కూడా నా ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించావా?" 50

فَاخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٍ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ هَٰذَا فَتَنَّا ۝٨٨

أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا ۖ وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۝٨٩

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هُرُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ۝٩٠

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ۝٩١

قَالَ يَهُرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۝٩٢

أَلَا تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ۝٩٣

48) చూడండి, 7:148.

49) అల్లాహ్ (సు.త.) వారి బుద్ధిహీనతను స్పష్టం చేస్తున్నాడు. ఆ ఆవుదూడ వారి ప్రశ్నలకు సమాధాన మివ్వజాలదా మరియు వారికెలాంటి లాభం గానీ నష్టం గానీ చేయజాలదా, అని తెలిసి కూడా వారు దానిని ఆరాధించడం, బుద్ధిహీనత కాక మరేమిటి? ఆరాధ్య దేవుడు అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే, ఆయనే తన దాసుల మొర వింటాడు మరియు వారికి లాభం గానీ, నష్టం గానీ చేయగల శక్తిసామర్థ్యాలు కలిగి ఉన్నాడు.

50) చూడండి, 7:142.

94. (హారూన్) అన్నాడు: "నా తల్లి కుమారుడా (సోదరుడా)! నా గడ్డాన్నిగానీ, నా తలవెంట్రుకలను గానీ పట్టి లాగకు: 'వాస్తవానికి ఇస్రాాయిల్ సంతతి వారిలో విభేదాలు కల్పించావు. నీవు నా మాటను లక్ష్యపెట్ట లేదు.' అని, నీవు అంటావేమోనని నేను భయపడ్డాను." 51

95. (మూసా) అన్నాడు: "ఓ సామిరీ! ఇక నీ సంగతేమిటి?"

96. (సామిరీ) అన్నాడు: "వారు చూడని దానిని నేను చూశాను. ఆ తరువాత నేను సందేశహారుని (జిబ్రీల్) 52 పాదగుర్తుల నుండి ఒక పిడికెడు (మట్టి) తీసుకొని దాని (ఆవు దూడ విగ్రహం) మీద వేశాను మరియు నా మనస్సు నన్ను ఈ విధంగా ప్రేరేపించింది."

97. (మూసా) అన్నాడు: "సరే వెళ్ళిపో! నిశ్చయంగా, నీ శిక్ష ఏమిటంటే, నీవు జీవితాంతం 'నన్ను ముట్టవద్దు' (లా మిసాస) అని, అంటూఉంటావు. మరియు నిశ్చయంగా, నీకు (వచ్చే జీవితంలో శిక్ష) నిర్ణయించబడి ఉంది, దాని నుండి నీవు తప్పించుకోలేవు. ఇక నీవు, భక్తుడవైన నీ ఆరాధ్య దైవాన్ని చూడు! మేము దానిని నిశ్చయంగా, కాల్పుతాము, తరువాత దానిని భస్మం చేసి సముద్రంలో విసిరివేస్తాము." 53

98. నిశ్చయంగా, మీ ఆరాధ్య దైవం అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన జ్ఞానం ప్రతి దానిని ఆవరించి ఉంది.

قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي 94

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يُسَامِرِيُّ 95

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي 96

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ يُخْلَفَهُ وَانظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا 97

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا 98

51) దీని వివరాలకు చూడండి, 7:150.

52) చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు రసూల్ అంటే ఇక్కడ జిబ్రీల్ ('అ.స.) అనే వ్యాఖ్యానించారు.

53) దీనిలో విశదమయ్యేదిమిటంటే, షిర్క్ వైపుకు మరల్చే ప్రతి దానిని నాశనం చేయాలి. అది జిబ్రీల్ ('అ.స.) పాదగుర్తుల మట్టి అయినా సరే! దానిని ప్రసాదంగా భావించి ఆరాధిస్తే, అది కూడా షిర్క్.

99. (ఓ ము'హమ్మద్!) ఈ విధంగా మేము పూర్వం జరిగిన గాధలను నీకు వినిపిస్తున్నాము. మరియు వాస్తవంగా మేము, మా తరపు నుండి నీకు హితోప దేశాన్ని (ఈ ఖుర్ఆన్‌ను) ప్రసాదించాము.

100. దీని నుండి ముఖం తిప్పుకునేవాడు పునరుత్థానదినమున (గొప్పపాప) భారాన్ని మోస్తాడు.

101. అదే స్థితిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. పునరుత్థాన దినమున వారికా భారం ఎంతో దుర్భర మైనదిగా ఉంటుంది.

102. ఆ దినమున బాకా ('సూర్) ఊదబడు తుంది. ⁵⁴ మరియు మేము అపరాధులను ఒక చోట జమ చేస్తాము. ఆ రోజు వారి కళ్ళు (భయంతో) నీలమైపోతాయి.

103. వారు ఒకరితోనొకరు ఇలా గుసగుస లాడుకుంటారు: "మీరు (భూమిలో) పది (రోజుల) కంటే ఎక్కువ ఉండలేదు." ⁵⁵

104. వారు ఏమి మాట్లాడుకుంటున్నారో మాకు బాగా తెలుసు. వారిలో అందరికన్న మంచి పద్ధతిపై ఉన్నవాడు: "మీరు కేవలం ఒక్క దినం మాత్రమే ఉన్నారు!" అని అంటాడు.

105. మరియు వారు నిన్ను పర్వతాలను గురించి అడుగుతున్నారు. వారిలో అను: "నా ప్రభువు వాటిని ధూళిగా మార్చి ఎగరవేస్తాడు.

106. "ఆ తరువాత దానిని (భూమిని) చదునైన మైదానంగా చేసివేస్తాడు.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ
مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ۗ ﴿٩٩﴾

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وِزْرًا ۗ ﴿١٠٠﴾

خَلِيدِينَ فِيهِ ۗ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ حِمْلًا ۗ ﴿١٠١﴾

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ
الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۗ ﴿١٠٢﴾

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا
عَشْرًا ۗ ﴿١٠٣﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ۗ ﴿١٠٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ
يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۗ ﴿١٠٥﴾

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۗ ﴿١٠٦﴾

54) 'సూర్: అంటే ఖర్ఖర్, బాకా. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞతో ఇస్రాఫీల్ ('అ.స.) దానిని ఊదతారు. అప్పుడు పునరుత్థానం ఆవరిస్తుంది. (మున్నద్ అ'హ్మద్, 2 / 191) దాదాపు ఇలాంటి 'హదీసే' తిర్మిజీలో కూడా ఉంది. మొదటి శబ్దంలో అందరూ మరణిస్తారు. రెండవసారి బాకా ఊదగానే అందరూ తిరిగి సజీవులుగా లేచి వస్తారు.

55) ఇలాంటి ఆయోల్లకు చూ. 2:259, 17:52, 18:19, 23:112-113, 30:55, 79:46.

107. "నీవు దానిలో ఎలాంటి పల్లం గానీ, మెట్ట గానీ చూడలేవు." 56

108. ఆ రోజు అందరూ పిలిచేవానిని వెంబడిస్తారు అతని నుండి తొలగిపోరు. 57 అనంత కరుణామయుని ముందు వారి కంఠ స్వరాలన్నీ అణిగిపోయి ఉంటాయి, కావున నీవు గొణుగులు తప్ప మరేమీ వినలేవు.

109. ఆ రోజు సిఫారసు ఏ మాత్రం పనికి రాదు. కానీ! అనంత కరుణామయుడు ఎవరికైనా అనుమతించి, అతని మాట ఆయనకు సమ్మతమైనదైతేనే తప్ప! 58

110. (ఎందు కంటే!) ఆయనకు - వారికి ప్రత్యక్షంగా ఉన్నది మరియు పరోక్షంగా ఉన్నది - అంతా తెలుసు, కాని వారు తమ జ్ఞానంతో ఆయనను గ్రహించజాలరు. 59 (7/8)

111. * మరియు సజీవుడు, విశ్వ వ్యవస్థకు ఆధారభూతుడు (శాశ్వతుడు) అయిన, ఆయన (అల్లాహ్) ముందు అందరి ముఖాలు నమ్రతతో వంగి ఉంటాయి. మరియు దుర్మార్గాన్ని అవలంబించినవాడు, నిశ్చయంగా విఫలుడవుతాడు. 60

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۝١٠٧

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۝١٠٨

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۝١٠٩

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۝١١٠

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۝ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝١١١

56) చూడండి, 14:48.

57) ఆ పిలిచేవాని నుండి తప్పించుకొని అటూ-ఇటూ పోకుండా అతని వెంబడిపోతారు.

58) ఈ విధమైన ఆయల్ ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. చూడండి, 53:26, 21:28, 34:23, 10:3, 78:38, 2:255, 19:87 మొదలైనవి.

59) అల్లాహ్ (సు.త.)కు ప్రతి ఒక్కరి విషయం తెలుసు, కాబట్టి ఎవరు ఎక్కువ సత్పురుషులో ఆయనకు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరెవ్వరూ అది ఎరుగరు. కావున సిఫారసు చేసే అర్హత గల వానిని ఆయనే ఎన్నుకుంటాడు.

60) దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) ప్రవచనం: 'ప్రతివానికి అతనిహక్కు చెల్లించండి. లేకుంటే పునరుత్థాన దినమున ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.' మరొక 'హదీస్'లో ఉంది: 'దుర్మార్గం నుండి దూరంగా ఉండండి, షిర్క్ మహా దుర్మార్గం ('జుల్మ అ'జీమ్), అది క్షమించబడదు.' ('స. ముస్లిం).

112. మరియు సత్కార్యాలు చేస్తూ, విశ్వాసియై ఉన్న వానికి ఎలాంటి అన్యాయం గానీ, నష్టం గానీ జరుగునేమోనని భయపడే అవసరం ఉండదు. ⁶¹

113. మరియు ఈ విధంగా, మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను 'అరబ్బీ భాషలో క్రమక్రమంగా అవతరింపజేశాము. మరియు ఇందులో పలురకాల హెచ్చరికలు చేశాము. వారు (ప్రజలు) దైవభీతి కలిగి ఉండాలని; లేదా! వారు ఉపదేశం గ్రహించాలని. ⁶²

114. అల్లాహ్ మహోన్నతుడు, విశ్వ సామ్రాట్టు, పరమ సత్యుడు. ⁶³ (ఓ ముహమ్మద్!) నీకు ఖుర్ఆన్ సందేశం (హామీ) పూర్తిగా అవతరింపజేయబడే వరకు దానిని గురించి తొందరపడకు. మరియు ఇలా ప్రార్థించు: "ఓ నా ప్రభు! నా జ్ఞానాన్ని వృద్ధి పరచు!" ⁶⁴

115. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఇంతకు పూర్వం ఆదమ్ తో ఒక వాగ్దానం చేయించి ఉన్నాము. కాని అతను దానిని మరచి పోయాడు మరియు మేము అతనిలో సంకల్ప బలం చూడలేదు. ⁶⁵

116. మరియు (జ్ఞాపక్ చేసుకోండి) మేము దైవదూతలతో: "మిరందరూ ఆదమ్ ⁶⁶

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخْفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ¹¹²

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَوَصَّرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا ¹¹³

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ¹¹⁴

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ وَلَمْ نَحْدِ لَهُ عَزْمًا ¹¹⁵

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

61) చూడండి, 16:96-97.

62) చూడండి, 12:2, 13:37, 14:4, 19:97.

63) అల్-మలికు (4): *The Monarch*, విశ్వసామ్రాట్టు, సార్వభౌముడు. విశ్వాధిపతి. చూ. 23:116, 59:23, 62:1, అల్-మలిక్: *Mighty Emperor*, చక్రవర్తి, సర్వాధికారి, 54:55. మాలికు: *Master, Owner*, ప్రతిదాని నిజస్వామి, చూ. 1:4. మాలికుల్ -ముల్క్ (84): *The Sovereign of the Universe*, రాజాధిరాజు, చూ.3:26.

64) ఖుర్ఆన్ అవతరింపజేయబడే చూడండి, 75:16-19 మరియు 25:32.

65) ఆ వాగ్దానం ఏమిటంటే ఒక ప్రత్యేక వృక్షపు దరిదాపులకు పోగూడదని, అంటే ఆ వృక్షపు ఫలాలు తినకూడదని. కాని ఖైతాన్ అతనిని ('అ.స.) మరియు అతని భార్యను తన వల లోకి తీసుకొని, ఆ వృక్షపు ఫలాలను తినటంవల్ల మీరు చిరంజీవులవుతారని చెప్పి, వారి చేత ఆ ఫలాన్ని తినిపించి, అల్లాహ్ (సు.త.)తో చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగం చేయించాడు.

66) ఆదమ్ ('అ.స.) గాథ కొరకు చూడండి, 2:30-34, 15:28-34.

ముందు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి." అని ఆదేశించినపుడు ఒక ఇబ్లీస్ తప్ప మిగతా వారంతా సాష్టాంగం (సజ్జా) చేశారు. అతడు నిరాకరించాడు.

117. అప్పుడు అన్నాము: "ఓ ఆదమ్! నిశ్చయంగా, వీడు నీకు మరియు నీ భార్యకు శత్రువు, కాబట్టి వీడు మీ ఇద్దరిని స్వర్గం నుండి వళ్ళగొట్టి పరిస్థితి రాకూడదు. అలా అయితే మీరు దురవస్థకు గురి కాగలరు. ⁶⁷

118. "నిశ్చయంగా, ఇక్కడ నీకు ఆకలి కలుగదు మరియు నీవు దిగంబరుడవూ కావు. ⁶⁸

119. "మరియు నిశ్చయంగా, ఇందులో నీకు దాహమూ కలుగదు మరియు ఎండ కూడా తగలదు."

120. అప్పుడు ఖైతాన్ అతని మనస్సులో కలతలు రేకెత్తిస్తూ అన్నాడు: "ఓ ఆదమ్! శాశ్వతజీవితాన్ని మరియు అంతంకాని సామ్రాజ్యాన్ని ఇచ్చేవృక్షాన్ని నేను, నీకు చూపనా?"

121. ఆ పిదప వారిద్దరు దాని నుండి (ఫలాన్ని) తినగానే, వారిద్దరి మర్మావయాలు బహిర్గతమైపోయాయి. ⁶⁹ మరియు వారిద్దరు స్వర్గపు ఆకులను తమమీద కప్పుకోసాగారు. (ఈ విధంగా) ఆదమ్ తన ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించి, సన్మార్గం నుండి తప్పిపోయాడు.

122. ఆ తరువాత అతని ప్రభువు, అతనిని (తన కారుణ్యానికి) ఎన్నుకొని, అతని పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించి, అతనికి మార్గ దర్శకత్వం చేశాడు.

فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۗ أَبَى ۖ ﴿١١٦﴾

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ
وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ
الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ۗ ﴿١١٧﴾

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ۗ ﴿١١٨﴾

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ۗ ﴿١١٩﴾

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ
هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ
وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى ۗ ﴿١٢٠﴾

فَاكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا
سَوَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا
مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ۗ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ
فَعَوَى ۗ ﴿١٢١﴾

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ
وَهَدَاهُ ۗ ﴿١٢٢﴾

67) తష్టా: అంటే ప్రయాస, కష్టం, కఠినం. అంటే, స్వర్గంలో మానవుని అత్యవసర వసతులు అంటే ఆహారపానీయాలు, వస్త్రాలు మరియు నివాసం అన్నీ కోరినవెంటనే లభిస్తాయి. వాటి కొరకు కష్టపడే అవసరంవుండదు. కాని, ఇహలోకంలో వాటికొరకు మానవుడు ప్రయాసపడుతూ వుంటాడు. అదే దీని అర్థం.

68) చూడండి, 7:20-22.

69) వారి దిగంబరత్వం వ్యక్తం కాసాగింది. చూడండి, 7:26-27.

123. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "మీరిద్దరూ కలసి ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి. మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులై ⁷⁰ ఉంటారు. కాని నా తరపు నుండి మీకు మార్గదర్శకత్వం తప్పక వస్తూ ఉంటుంది, కావున నా మార్గదర్శకత్వాన్ని అనుసరించే వాడు, మార్గభ్రష్టుడూ కాడు మరియు దురవస్థకూ గురికాడు.

124. "మరియు ఎవడైతే నా సందేశం నుండి విముఖుడవుతాడో నిశ్చయంగా, అతని జీవితం ఇరుకైపోతుంది మరియు పునరుత్థాన దినమున అతనిని అంధునిగా లేపుతాము."

125. అప్పుడతడు అంటాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నన్నెందుకు గ్రుడ్డివానిగా లేపావు, వాస్తవానికి నేను (ప్రపంచంలో) చూడగలిగేవాణ్ణి కదా?"

126. అప్పుడు (అల్లాహ్) అంటాడు: "మా సూచనలు నీ వద్దకు వచ్చినపుడు, నీవు వాటిని విస్మరించావు. మరియు అదేవిధంగా ఈ రోజు నీవు విస్మరించబడుతున్నావు."

127. మరియు ఈ విధంగా, మేము మితిమీరి ప్రవర్తిస్తూ తన ప్రభువు సూచనలను విశ్వసించని వానికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తాము. మరియు పరలోక శిక్ష ఎంతో కఠినమైనది మరియు శాశ్వతమైనది.

128. వీరికిపూర్వం గడిచిన ఎన్నో తరాలను మేము నాశనం చేసి ఉన్నాము. వీరు వారి నివాసస్థలాలలో తిరుగుతున్నారు. ఏమీ? దీని వలన కూడా వీరికి మార్గదర్శకత్వం లభించలేదా? నిశ్చయంగా, ఇందులో అర్థం చేసుకొనేవారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ①23

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ①24

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ①25

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيْتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى ①26

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ①27 وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ①27

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ ①28 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ ①28

70) అంటే మానవుడు మరియు ఖై'తాన్ చూడండి, 7:24 మరియు 2:36.

129. మరియు నీ ప్రభువు నుండి మొదట్లోనే ఒక గడువు కాలం నిర్ణయించబడి ఉండకపోతే, వీరికి ఈ పాటికే (శిక్ష) తప్పక విధించబడి ఉండేది. కాని (వీరి) గడువు కాలం నిర్ణయించబడి ఉంది. ⁷¹

130. కావున (ఓ ము'హమ్మద్!) వారు పలికే మాటలకు నీవు ఓర్పు వహించు. సూర్యుడు ఉదయించక ముందు మరియు అస్తమించక ముందు నీ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతూ, ఆయన స్తోత్రం చెయ్యి. మరియు రాత్రి సమయాలలో మరియు పగటి వేళలలో కూడా ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. ⁷² తద్వారా నీవు సంతోషపడవయ్యే అవకాశముంది!

131. వారిలోని పలు రకాల జనులకు మేము ఇచ్చిన ప్రాపంచిక జీవిత వైభవాల వైపు నీవు ఆశగా చూడకు. వారిని వాటి ద్వారా పరీక్షించటానికి ఇచ్చాము. ⁷³ నీ ప్రభువు ఇచ్చే జీవనోపాధియే అత్యుత్తమమైనది మరియు చిరకాలముండేది. ⁷⁴

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
لَكَانَ لِرِآءَا مَا وَاجِلٌ مُّسَمًّى ۝⁽¹²⁹⁾

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ
فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَىٰ ۝⁽¹³⁰⁾

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا
بِهِ أَرْوَآجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا لِنَتَّبِعَنَّهُمْ فِيهِ ۖ وَرَرِّقُ
رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۝⁽¹³¹⁾

71) అల్లాహ్ (సు.త.) పాపం చేసే వారిని వెనువెంటనే శిక్షిస్తే ప్రపంచంలో ఒక్కడు కూడా శిక్షించబడకుండా ఉండడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.)కు తెలుసు, కాబట్టి ఆయన (సు.త.) ప్రతి ఒక్కరికి పశ్చాత్తాపపడటానికి గడువు ఇస్తాడు. ఇదే అల్లాహ్ (సు.త.) విధానం (సాంప్రదాయం). ఇక ఆ సమయం వచ్చిన తరువాత ఆయన శిక్ష నుండి తప్పించే వారు ఎవ్వరూ ఉండరు. అందుకే నీవు సత్య-తిరస్కారులను బోగ బాగాలలో విర్రవీగుతూ ఉండటాన్ని చూస్తున్నావు. చూడండి, 10:11, 16:61, 18:58.

72) చూడండి, 11:114.

73) ఇలాంటి సందేశానికి చూడండి, 3:196-197, 15:88 మరియు 18:7 మొదలైనవి.

74) ఒకసారి 'ఉమర్ (ర'ది.అ.) దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) దగ్గరికి వచ్చారు. అతను ఒక చాపమీద పండుకొని ఉన్నది చూసి ఏడ్వసాగాడు. అతని ఇంట్లో రెండు చర్మాల కంటే ఎక్కువ ఏమీ లేవు. దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) అతని ఏడ్పుకు కారణమడగగా, 'ఉమర్ (ర'ది.అ.) ఇలా జవాబిచ్చారు: 'ఖైసర్ మరియు కిస్రా ఎన్నో బోగబాగాలలో మునిగి ఉన్నారు. మీరేమో అత్యుత్తమ సృష్టి అయి కూడా ఈ స్థితిలో ఉన్నారు.' దానికి దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) అన్నారు: " 'ఉమర్ (ర'ది.అ.) నీకు ఇంకా సందేహముందా? ఎవరికైతే కేవలం ఇహలోకంలోనే

132. మరియు నీ కుటుంబంవారిని నహూజ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించు; మరియు స్వయంగా నీవు కూడా దానిని సహనంతో పాటించు. మేము నీ నుండి జీవనోపాధిని ఆశించము. మేమే నీకు జీవనోపాధిని ఇచ్చేవారము. చివరకు ధైవభీతి గలవారిదే ఉత్తమ ముగింపు.

133. మరియు వారంటారు: "ఇతను (ఈ ప్రవక్త) తన ప్రభువు వద్ద నుండి ఏదైనా ఒక అద్భుత సూచన (మహిమ) ఎందుకు తీసుకు రాడు?" ఏమీ? పూర్వపు గ్రంథాలలో పేర్కొనబడిన స్పష్టమైన నిదర్శనం వారి వద్దకు రాలేదా? 75

134. ఒకవేళ మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను, ముహమ్మద్ కు) పంపక ముందే వారిని శిక్షించి ఉంటే! వారు అనేవారు: "ఓ మా ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ఒక సందేశహరుణ్ణి ఎందుకు పంపలేదు? (అలాచేస్తే) నిశ్చయంగా, మేము - అవమానం పొంది, అగౌరవం పాలు కాక ముందే - నీ సూచనలను పాటించేవారం కదా?" 76

135. వారితో ఇలా అను: "ప్రతి ఒక్కడూ (తన అంతిమ ఫలితం కొరకు) వేచి ఉన్నాడు. కావున మీరు కూడా వేచి ఉండండి. సరైన మార్గంలో ఉన్న వారెవరో మరియు మార్గదర్శకత్వం పొందిన వారెవరో, మీరు త్వరలోనే తెలుసుకుంటారు."

*****

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ۝١٣٢

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝١٣٣

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا لَوْلَا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِّن قَبْلِ أَنْ نُنذَلَ وَنُخْزَى ۝١٣٤

قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبَّصُوا ۚ فَسَتَعْلَمُونَ مَنِ أَصْحَبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى ۝١٣٥

బోగభాగ్యాలు ఇవ్వబడాయో వారే వీరు. వీరికి పరలోకంలో ఏమీ మిగలదు." (సహీహ్ బుఖారీ, ముస్లిం).

75) ఇంకా చూడండి, 2:42 మరియు 61:6.

76) అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవరిని కూడా అజ్ఞానంతో చేసి తప్పుల కొరకు - వారికి మార్గ దర్శకత్వం చూపనంత వరకు - శిక్షించడు. అంటే సన్మార్గాన్ని చూసిన తరువాత కూడా దాన్ని తిరస్కరించి మార్గభ్రష్టులైన వారిని శిక్షిస్తాడు. చూ. 6:131, 15:4; 26:208-209.

*****